

KÖZTELEK

KÖZ- ES MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Az országos m. gazdasági egyesület tagjai ingyen kapják.
Nem tagoknak előfizetési díj:
Egész évre 10 frt, félévre 5 frt, negyedévre 2 frt 50 kr.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest (Köztelek),
Üllői-ut 25. szám.
Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

Közlemények az orsz. magy. gazdasági egyesület köréből.

Felhívás

az orsz. magyar gazdasági egyesület tagjaihoz.

Az o. m. g. e. alapszabályai értelmében magukra vállalt kötelezettségnek fogva van szerencsém felkérni mindazon t. alapító és évdijas tagjainkat, a kik f. évi alapítványi kamattartozásukkal vagy évdijukkal hátralékban vannak, miszerint kötelezettségeiknek mielőbb megfelelni sziveskedjenek, mert az egyesület egyébként kénytelen lesz postai megbízások útján szedni be a hátralékokat, mi ugyan a törlesztésnek t. tagjainkra nézve kényelmesebb, de egyuttal költségesebb módja.

Igazgató.

A nyiregyházi aratógépversenyen díjazott és megvett gépek kisorsolásához

sorsjegyek

még kaphatók darabonként 2 frtjával, akár az o. m. g. e.-nél, akár a felső-tiszavidéki gazdasági egyesület titkárságánál Nyiregyházán. A sorshuzás ideje s helye augusztus elseje Nyiregyházán. Lapunk ez évi 50-ik számához postautalványokat mellékelünk a sorsjegy árának beküldésére.

Kisorsoltatnak: egy *Adriance* kéveköto, egy *Johnson*-féle marokrakó s ha a sorsjegyek mind elkelnék, még egy vagy két fűkaszaló-gép.

Igazgató.

A gazdahitel a főrendiházban.

A magyar mezőgazda saját érdekeinek legrosszabb képviselője. Tudjuk ezt mi mindnyájan s rég hangoztatjuk, hogy daczára a parlament tulnyomó gazdatiszbségének, parlamentizmusunk 25 éves fennállása óta egy a mezőgazdaság javát intéző törvény sem nyert szentesítést.

Pedig ha a sokszor nem alkalomszerűen idézett külföldre tekintünk, ott ugyan találunk bőségesen elég példát a

mezőgazdasági érdekek miként való megvédésére

Nem is említjük az Egyesült-Államokat, melyek közigazdasági jóléte ép a mezőgazdasági érdekek iránt tanusított kiváló érzéken alapszik, bő példáját látjuk az agrár-érdekek ápolásának a kontinensen is.

Németország belelete az agrár küzdelmek képét mutatja már vagy egy évtizede. Magas védvamaival majd vámháboruba keveredett az egész kontinenssel, csak hogy gazdáinak a már-már nyomasztóvá vált létet biztosítsa. De legtökép szövetheteti törvényei megalkotásával a mezőgazdasági érdekeknek egy oly megbonthatlan hálózatát teremtette meg, min századok viharja csorbát nem ejthet.

Ez alaphanghoz kellemes asszonancia a járadékirtokok megalkotása, melyek szervezetét kormányunk is ép most tanulmányoztatja, továbbá az állatbiztosítás szervezése stb. stb. mind folyamánai a helyes gazdasági politikának, melynek vázát még Bismarck alkotta meg.

Angolországban ép most vitta erős, de győzelmes tusáját az agrarizmus a szabadkereskedelemmel, mely előbbi százados elnyomatás után, a helytelen gazdasági politika folytán, az eredményében már teljesen meddő mezőgazdaság érdekei védelmére sikra szállt s győzött akkor, midőn arra legkevésbbé számítottak s megtörtént a mi parlamenti életünkben hallatlan eset, hogy egy kormányon, tehát a hatalom birtokában levő miniszteriumot ingatott meg a választás eredménye.

Franciaországban, a mezőgazdasági érdekek e legujabban par-excellens istápolójában a parlament jóformán állandóan mezőgazdasági érdekű dolgok felett vitázik. Ott van mindjárt a legérdekeesebb, melyről annyit és annyszor irtunk s irt a napi sajtó is, a *gazdahitel kérdése*. Egy mindenki által rég óhajtott, de senki által nyiltan kimondani nem mert eszme valósul meg ott a gazda személyes hitelének rendezésével.

S midőn napi sajtónk végre maga is hangoztatja, hogy mezőgazdasági érdekeinknek eddig gondját nem viseltük, sőt mi több, a földmívelési tárca költségvetésének tárgyalásakor e körülményre a szónokok legnagyobb része is reá mutatott, joggal remélhattuk, hogy egy oly fontos s aktuális kérdés — melytől a mezőgazda jövő existenciája függ — a gazda személyes hitele, a mozgó hitel kérdése legalább interpelláció alakjában szőnyegre kerül, mert teljesen lehetetlen, hogy közéletünk férfiai az oly közvetlen benyomásokkal szemben, mint a minót a Franciaországban folyó vehemens viták s érdekösszeütközések a gazda mozgó hitele rendezése körül a szemlélőre gyakorolnak, teljesen indifferensek maradjanak.

S e reményünkben nem csalódtunk, noha a felszólalás éppen azon a helyen történt, a hol azt legkevésbbé vártuk, de viszont igaz, hogy attól a férfitől a ki a mezőgazdasági érdekek megvédésére és képviselésére az országban első sorban hivatott.

A képviselőház, lehet, hogy a hosszan a nyárba nyult ülészak nyomasztó voltánál fogva, a valutajavaslat tárgyalása alkalmával, midőn erre a legalkalmasabb idő kínálkozott, a földbirtokos személyes hitelének szellőztetését elmulasztotta.

A főrendiház azonban érezte a tulszerénység káros voltát és így történt, hogy a főrendiház egyik kiváló tagja, egyuttal az o. m. g. e. elnöke, e kettős minőségéből kifolyólag a valutajavaslatok tárgyalás alkalmával az ügyet interpelláció alakjában szőnyegre hozta.

Helyesen említettük tehát, hogy a felszólalás ott történt, a hol azt legkevésbbé vártuk, — mert első sorban a képviselőházra kellett gondolnunk, — csak hogy attól a férfitől, a kitől elfoglalt állásánál fogva, azt első sorban vártuk.

Gróf *Desseffy Aurél* az orsz. magyar gazd. egyesület elnökéé az érdem, hogy törvényhozásunkban a gazda személyes hitelének kérdése felvetetett, s miután

Mindennemű
műtrágya.

A magas kormány kezdeményezése folytán alapított
"HUNGARIA" MÜTRÁGYA, KÉNSAV- ÉS VEGYI IPAR RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG
ajánlja saját gyártmányu, tiszta kénsavval feltárt, eismert kitünő minőségű műtrágyáit: csontliszt-, spodium-, ammoniak- és ásványi superphosphatokat, párolt csontliszt-t, Thomassalakot, chilisalétromot, kénsavas kálit és ammoniakot; különlegességeket, mint szőlő-, répa-, rét-, kender- stb. trágyát és mindennemű egyéb műtrágyát, kénsavat, réz- és vasgálicot. — Talaj-elemzések díjmentesen eszközöltetnek. Felvilágosítással és árjegyzékkel készségesen szolgál gyáraink központi irodája: V. Erzsébetter 9 sz. II. emelet, hová levelek és megrendelések intézendők. — Telefon-szám 882.

Thomas-
salak.

mis velünk együtt az egész magyar gazdaság e körülménynek nagy fontosságát tulajdonítunk, közöljük a felszólalást egész terjedelmében a pénzügyminiszter válaszával egyetemben.

Desseuffy Aurél gróf: Nagyméltóságú elnök! Méltóságos főrendek! A most felolvasott törvényjavaslatot úgy általánosságban, mint részletekben elfogadom. Csak egy indok van, a mely miatt felszólalok és ez az, hogy egy kérést intéztek a t. pénzügyminiszter urhoz.

Mint tudjuk, a most tárgyalt törvényjavaslatban foglalt intézkedés csak egy részét képezi az ebből elfogadott törvényjavaslatból kifolyó intézkedéseknek, de miután az előbbi törvényjavaslatban csakis bizonyos elvi diszpozíciók foglaltatnak, az osztrák magyar bank alapszabályai 87 cikkének kiegészítéséről szóló törvényjavaslatnál arra kívánom a t. pénzügyminiszter urat figyelmessé tenni, hogy az osztrák-magyar bankkal annak idején folytatandó tárgyalások alkalmával, legyen szives majd figyelmét kiterjeszteni a földbirtok hitelviszonyainak fejlesztésére és különösen a földbirtokosok részére olcsóbb hitel szerzésére. Ha tekintetbe vesszük azon mozgalmakat, a melyek egész Európában és különösen Franciaországban a földbirtok részére szerzendő olcsóbb hitel kérdésében megindultak, akkor nekünk, mint első sorban földmivelő államnak, kétszeresen szükségünk van ilyen olcsó hitelre és azért azt a reményemet vagyok bátor nyilvánítni, hogy bár ennek a kérdésnek megoldása nem könnyű, de a t. pénzügyminiszter ur hihetőleg módot fog keresni és találni arra, hogy a földbirtokos személyes hitelének kérdését különösen hosszabb időre szóló és nem a kereskedelmi forgalomban 3 óra terjedhető hitel kérdését az osztrák-magyar bankkal megindítandó tárgyalások alkalmával szóba hozza és erre is kiterjeszti figyelmét.

Csak ezt voltam bátor a t. pénzügyminiszter ur figyelmébe ajánlani.

Gr. Desseuffy Aurél interpellációjára *Wekerle Sándor* pénzügyminiszter rögtön az alábbiakban válaszolt:

Nagyméltóságú elnök! Méltóságos főrendek! A földbirtok hitelének kérdése, helyesebben, hogy a földbirtok személyes hitele mennyiben nyerjen kielégítést egy jegybank részéről, ez egyike a legnagyobb problémáknak, a melyekkel ma az európai pénzügyvilág foglalkozik. A mennyiben a mi viszonyaink között a kérdés megoldást igényel,

merem mondani, hogy a bankszabadosok meg-hosszabbítása alkalmával, már a bankalapszabályok megfelelő módosítást nyertek; mert ismeretes a méltóságos főrendek előtt, hogy ennek előtte a bank csak bejegyzett czegetől számított le váltókat, a bankszabadosok meghosszabbítása alkalmával ezen korlátozó intézkedésen rés történt, úgy hogy ma földbirtokosok váltói is leszámítottatnak.

Ennek minél nagyobb tért nyitni törekvésem lesz. Egyfelől azonban tisztába óhajtok jönni, illetőleg e kérdés mikénti megoldására nézve a méltóságos főrendek figyelmét mar most fel kell hívnom; hogy egy jegybank szabályozásának, kivált ha az készfizető jegybank, mindenesetre első és főfeltétel, a mire figyelemmel kell lenni, hogy a bank szolvens legyen. Ennélfogva ezen bank a saját tőkéit hosszas időre sohasem fogja lekötöni.

Lehet úgy megoldani a kérdést, hogy ezen bank segélyese legyen más intézeteknek, a melyeknek hivatása a földbirtokosoknak hitelt nyújtani. De készfizetőbankilyen hitelnyújtásra nemcsak a földbirtok, hanem az egész közzgazdaság hitel veszélyeztetése nélkül alig utalható, mert annak feladata, hogy teljes biztosságot nyújtson a legvalóságosabb viszonyok között is a készfizetésre. Ha ezt a czélt szem előtt téveszteni nem akarjuk, akkor engedelmet kérek, egy készfizető jegybank nem is foglalkozhatik azzal, hogy a jegybank tőkéit ott kösse le, a honnan azok csak evek sora mulva kerülnek vissza.

Én törekedni fogok a földbirtokosok személyi hiteligenyének kérdését a mezőgazdaság érdekében megoldani, de ennek nem a jegybanknál lesz helye és azért voltam bátor a képviselőházban azt az ígéretet tenni, hogy a hitelszövetkezetekre vonatkozólag a legközelebbi ülésszak alatt törvényjavaslatot fogok előterjeszteni. Ismétlem, hogy a bank alapszabályainak módosításánál ez eszmének tért hódítani, annyira, a mennyire az okszerűség követelményeivel összeegyeztethetőnek tartom, meg fogom kísérteni; de hogy a kérdés megoldásának gyökere itt legyen, a bank fizetési biztossága érdekében nem tartom lehetőnek. De egyébiránt azt gondolom, a méltóságos gróf ur ezt csak azon határok között kívánja, hogy a főczél, hogy t. i. a bank minden körülmény között biztosan szituálva legyen, megóvassék. Ilyen értelemben a megoldás meg fog történni.

A pénzügyminiszter érvelése szakasztott mása Rouvier francia pénzügyi-

niszterének, melyet az ottani képviselőház gazdasági bizottsága előtt kifejtett, de míg Rouvier állásfoglalása a francia nemzeti bank mellett, mely 3 milliárd hadikárpótlás kifizetésével nemzeti missziót töltött be, menthető, addig nem mondhatjuk ugyanezt a mi pénzügyminiszterünkről, a ki egy oly bank mellett foglal állást, mely nemcsak hogy nemzeti missziót nem teljesített, hanem minden jegykibocsátásnál első sorban részvényeseire gondolt.

A pénzügyminiszter válasza azonban nem merev visszautasító, hanem tartózkodóan engedékeny, csak óvatosan nyitja az ajtót, hogy mindig elég ideje maradjon visszahuzódni, ha a bank érdeke úgy kívánja.

A felszólalásnak meg lesz tehát mégis az a haszna, hogy a gazda személyes hitelének kérdése részben az osztrák-magyar bank keretében is megoldást nyer, sokkal becsesebb azonban ennél a pénzügyminiszter, most újból hangoztatott ígérete, hogy a jövő ülésszakban az oly rég óhajtott hitelszövetkezetekről törvényjavaslatot fog benyújtani.

Elég ez nekünk egyelőre, csak megfelelő alakba öntessék a törvényjavaslat, hogy azt az alapot szolgáltatthassa, melyen a mezőgazdaság érdekképviselete kiépülve, maga küzdhesse ki a továbbiakat.

Biztosítsuk első sorban az anyagi jólétet, mert csak az anyagi jólét biztosít viszont jogokat.

S midőn a főrendházban történt mezőgazdasági szempontból oly nevezetes incidensre felhívtak a figyelmet, tettük ezt ama reménnyel, s meggyőződésben, hogy az annyira aktualis érdekű gazda személyes hitelkérdése mellett, megfelelő időben azon a helyen is síkra szállnak, a hol arra első sorban vártunk a — képviselőházban! R. Gy.

T Á R C S A

A homok hazája.

A Tisza felső folyásától kelet és délkeleti irányban, alig egy pár mértföldnyire a Tisza iszaprakta dus árterületéről, a hol 82—85 kgros buza terem s a talaj feketesége vetekedik a legfeketebb szurokkal, terül el hazánkban mezőgazdaságilag egyik legjobban kultivált nagy homokterülete: a Nyírség. A Nyírség legnagyobb részét Szabolcsvármegyében fekszik, azonban már Hajdúvármegyében kezdődik Debreczen városától észak felé s magában foglalja Szabolcsvármegyének nagy-kállói, nyírbátori, kis-váradí, tiszai és bogdányi járását, átmege kelet felé Szatmár- és Beregmegyékbe is, míg észak és nyugot felé Szabolcsvármegyének a Tiszának keleti részén elterülő dada felső- és dada alsó járasa határolják, összesen mintegy 5000 □ km. területet foglalván el.

Ezt a nagy területet, mely a tengerszine fölött alig 200 méternyi magasságban egy medenczét képez, többé-kevésbé futó-homok borítja, legnagyobb részét buczkás, hullámos homokgerincekkel, melyeknek legnagyobb magassága alig haladja meg a 15—20 métert. A buczkahátak között azonban nem hiányzanak az alacsonyabb fekvésű lapos medenczék, melyek a belvizek természetes összegyűjtőjét képezvén, apróbb tavacs-

kákat alkotnak, a melyekben télen-nyáron legnagyobb részét szikós tartalmu víz van. Ezek a sós tavak sima növényzet nélküli tükröt képezve az egész Nyírségen, de kivált déli és nyugoti részén nagy számban vannak itt-ott gyógyhatásának tartván őket, a környék által gyógyfürdőül is használtatnak, legnagyobb részük azonban a mezőgazdaságnak tesz szolgálatot, mert, egyéb víz hiányában, igen jó fürdőhelyül szolgál a sertésnyájának, a mely állatnem a Nyírségen mindenütt nagy kiterjedésben tenyésztik.

A Nyírség sovány futó-homokjával, szárazságra hajló klímája alatt meglehetősen sivár képet mutatna, ha nem volna mindenkit meglepő módon oly szépen befásítva. A Szabolcsvármegyében működő Felső-tiszavidéki gazdasági egyesület már a 60-as években kezdett a fasításokra nagy súlyt fektetni, sikerült is neki facsemeték kiosztása és megfelelő vármegyei szabályrendelet által a befásítást annyira kiterjeszteni, hogy ma már a Nyírségben az országutak ép úgy mint a dülő utak akáczsal mind befásítvák, de nemcsak az utak, hanem az egyes birtokosok táblái is fakkal szegélyezték s a máskülönbben nem használható területek is fakkal vannak beültetve úgy, hogy a Nyírség egyike hazánk legszebben befásított területeinek. Természetes, hogy a fő fanem az akácz, emellett azonban a laposabb, nedvebb helyeken a kóris, sőt itt-ott a tölgy is igen szépen diszlik a remisekben.

A Nyírség jóformán egészen mezőgazdasági

használat alatt áll. Igen kevés az összefüggő nagyobb erdőterület, ezek is a Nyírség szélein vannak; magában a Nyírségben fát csak az utak menti ültetvények és a remisek szolgáltatnak. Sajátságos az, hogy ezen sivarának látszó nagy homokterületen a mezőgazdasági növénytermelés mily sikerrel üzbethető. A fő gabonanövény a rozs, a mely itt kiváló magasságra megnő és igen jó minőség mellett egészen külterjes gazdálkodásnál meglehetősen hozamot ad, e mellett azonban a buza is, kivált a laposabb fekvésekben jó sikerrel termeltetik, sőt a tavaszok közül is termelik az árpát és zabot kisebb mennyiségben.

A rozson kívül a fő szemtermény a tengeri, mely a munkáskez hiánya miatt igen kevés helyen művelnek majorságilag, hanem a termés felé, illetőleg harmad részéért adják ki művelésre. A burgonyát főleg a Nyírség északi és északkeleti részében, a hol sok gazdasági szeszgyár van, termelik legkiterjedtebben méretekben. Legjövendőbb növénye azonban a Nyírségnek a dohány. Szabolcsvármegyében a nyíregyházi beváltóhivatal évenként körülbelül 40—50 ezer q dohányt vált be, a mi körülbelül 800,000—1,000,000 forint értéknek felel meg. A magasabb fekvő buczkákon szivarodohányt termelik a szamosahát, a Tisza felé eső alantabb fekvésű lapos területeken pedig a kapadohány van elterjedve. De a dohánytermelésnél nem egyedül annak beváltási értéke az, a mi annak termelését a nyíri gazdák előtt oly becsessé teszi,

Mezőgazdaság

A szederfa szempontból bír különböztetnünk szederfa a nagy selyemtenyészhető és hogy máit már jelenleg

Hogy selyemhessék, az erre ma még csak lehet hivatva.

Azon férfienyésztes meghoztak nevezet *Bezerédj István* lyemtenyészési *Pálnak*, az előbban az utóbbi *Zsigmond* és alatt megjelent zottan oda nyíltés egyedül ala

Azonban a tokosok selyemnyészteni nem selyemtenyészte felől tényleg me addig, míg a ménél fogva sz nem értékesíthe

Egyedül a nősen a közsé által oda hatni, előteremtessék számára, kik ez és kiknek hian hogy elégséges guknak.

Ennélfogva hogy Magyarors tése és selyem az ép most tárg törvény teljes kö lati tapintattal a foglalkozni és földmívelő népnél falevelhez jutha megyei, községi álló szederfák le

Ha a törvé életbeléptetése a

hanam az is, h mazott kertészet egyéb növények felék aratásához a kertészek, kiv mindenütt úgy részért vagy késtási munkalato nyújtani a több

A Nyírség a melyből 1 □ munkásviszonyo nagyon indokol irányadó körök minél több gépe sürgős munkalato két napi késedelet kárt okozhat. Ez vidéki gazdasági a f. hó 9. es 10 aratógépversenye úgy ép a Nyíregépeknek kiterje hol mig egyrészt utalja a gazda addig másrészt sajátosságai nap ezen gépek alk a Nyírségen az homokon sok n gépek nagyon

Mezőgazdaságunk és a selyemtenyésztés.

(Vége.)

A szederfa leveleinek értékesítése főleg két szempontból bíralandó meg; ugyanis: meg kell különböztetnünk, hogy minő értékkel bírhat a szederfa a nagyobb birtokosságra akkor, a midőn a selyemtenyésztés már meghonosítottnak tekinthető és hogy mennyiben képes a gazda szederfáit már jelenleg is értékesíteni.

Hogy selyemtenyésztésünk teljesen kifejlődhessek, az erre irányuló intézkedések megtételére ma még csak a törvényhozás útján a kormány lehet hivatva.

Azon férfiak, kik az országban a selyemtenyésztés meghonosításával legbehatóbban foglalkoztak nevezetesen gróf *Széchenyi István* és *Bezerédj István*, nagybátyja a mai országos selyemtenyésztési felügyelőség vezetőjének, *Bezerédj Pálnak*, az előbbi 1840 ben megjelent munkájában az utóbbi 1850. évek elején báró *Kemény Zsigmond* és *Csengery Antal* szerkesztésége alatt megjelent *Magyar nép könyvében* határozottan oda nyilatkoztak, hogy a selyemtenyésztés egyedüli alapja a szederfa bősége.

Azonban a szederfát egyesek, nagyobb birtokosok selyemtenyésztési célokra nagyban tenyészteni nem fogják mindaddig, míg annak selyemtenyésztési célokból való gyakorlati használatát tényleg meg nem győződtek, vagyis mindaddig, míg a selyemtermelés nagyobb terjedelménél fogva szederfáikat ez irányban is kellően nem értékesíthetik.

Egyedül az állam van tehát hivatva, különösen a községi falkolák ügyének rendezése által oda hatni, hogy a kellő szederfamennyiség előteremtéséért azon kisbirtokosok és zsellérek számára, kik ezen termelési ág legelső felkarolói és kiknek hiányzik a szükséges terület arra, hogy elégséges szederfát termelhessenek maguknak.

Ennélfogva teljes határozottsággal állíthatjuk, hogy Magyarországnak igenis lesz selyemtenyésztése és selyemipara, de csakis az esetben, ha az ép most tárgyalás alatt levő mezőrendőrségi törvény teljes komolysággal és megfelelő gyakorlati tapintattal a selyemipar ezen életkérdésével foglalkozni és intézkedni fog az iránt, hogy földmivelő népünk zöme egyelőre ingyen szederfalevelhez juthasson az által, hogy az állami, megyei, községi utak és egyáltalán köztérenek álló-szederfák lombjai rendelkezésre álljanak.

Ha a törvényhozás megfelelő intézmények életbeléptetése által a kellő mennyiségű szederfa

megteremtése biztosítva van és ennek folytán a selyemtermelés folyton fejlődve, népünknek mintegy vérebe megy és tenyésztőink elegendő ügyességet sajátítottak el arra nézve, hogy a selyemtermeléssel járó munkájukat teljesen kihasználhassák és érvényesíthessék, akkor nálunk is elérkezettnek lesz tekinthető azon idő, hogy azon eljárás, mely Olaszországban létezik és nálunk is már létezett, újra követhető legyen.

Ezen eljárás a következő:

A nagyobb és középbirtokosok, a kisbirtokosok cselédjeinek és másoknak petét és szederfalevelet fognak adni a várandó gubótermés feléért vagy harmadaért; vagyis felében, esetleg harmadában fog termelteni, mint ez országsterzte a dohány- és kapásnövényeknél ma is szokásban van.

Vegyünk fel például egy 2500 holdból álló birtokot, melyből 1200 hold szántóföld 300 hold rét, 8-9 száz hold legelő, míg a többi rész utak, csapások és hasznavehetetlen terület.

Egy ily birtok tulajdonosa, a legelőt és utakat szederfával ülteti be; ha ezen szederfák annyira megerősödtek, hogy törzsük 10-15 cm. vastag, akkor azok leveleivel 20 ezer kiló selyemgubó termelhető.

Ezen gubóknak értéke a képzelhető legrosszabb konjunkturák mellett legalább 18 ezer átlag azonban 22 ezer frtra tehető.

Ha most már a 22 ezer forint bruttójövedelem elérésére irányult minden néven nevezendő munkák kiadásaira bőven 2000 frtot számítunk, marad tiszta nyereségy gyanánt 20,000 forint, melynek fele a tenyésztőt illetvén, 10,000 frt maradna a birtokosnak csakis szederfái lombjainak kihasználásáért; mely jövedelem ugy hiszszük eléggé jelentékeny arra, hogy komolyan számításba vegyük.

Hogy azonban ezt elérhessük, mindenképp ezen termelési ág megizmosítására kell törekednünk; ez pedig csak úgy képzelhető, ha mindezekelőtt teljes erőnkkel a szederfák ültetéséhez látunk; és különösen a községekkel igyekezzünk a szederfatenyésztést megkedveltetni, kiknek lakosai nagyrészt saját birtokkal nem bírván, ezen termelési ág gyakorlására kétszeresen utalva vannak.

Hisz tudjuk, hogy kisebb gazdánk ép közvetlen az aratás előtt mennyire vannak megszorulva. Minő jótétel és előny tehát egy kisebb gazdánkra, mint napszám után élő népünkre, ha közvetlen az aratás előtt 50-60 frt keresetbe jutnak és nem kénytelenek életszükségleteik elkerülhetlen előlegezése végett várandó keresmé-

nyük jelentékeny százalékát az uszorának martalekul odavetni.

Az ország filloxera által sújtott vidékeiről százával érkeznek az országos selyemtenyésztési felügyelőséghez a kérő levelek a selyemtenyésztés meghonosítása iránt. A selyemtenyésztést meghonosítani azonban ott, hol annak első alapfeltétele, a szederfa, hiányzik: lehetetlen.

Habár reméljük, hogy a szederfatenyésztés emelése érdekében az állam a kellő intézkedéseket meg fogja tenni, mindazonáltal nem mulasztathatjuk el, hogy nagyobb birtokosainkat saját jól felfogott érdekükben ne figyelmeztessük és ne kérjük, miszerint foglalkozzanak az ügygel most már a legkomolyabban és tenyészszenek szederfát.

Ezt tenni időszerűnek tartjuk annyival inkább, mert mielőtt a selyemtenyésztés kifejlődésével nagyobb birtokosainkra háramolható haszon teljes kihasználásának ideje bekövetkezik, némi haszon nagyobb birtokosainkra már ma is háramolhat.

Igy például máris vannak vidékek az országban, hol a selyemtermelők egy-egy szederfa leveleért 2-3 forintot fizetnek. Vannak ismét az országban egyes nagyobb birtokosok és uradalmak, melyek nagyszámu szederfák leveleit, ma már ép nem jelentéktelenül értékesítik az által, hogy azokat a tenyésztőnek leszedésre bizonyos viszontkötelezettség mellett átengedik. Így például *Sopron* vármegyében a nagyczenki uradalom minden tenyésztőtől a termelt selyemgubó esedékes vételára 15%-át fizeteti magának szederfái leveleinek átengedéseért, *Tolna* vármegyében a *miczlai, palfai, tolnai* uradalmak és több magánbirtokos, szintén részint készpénzt, részint természetbeni szolgáltatásokat, nevezetesen kaszás napszámot követel a tenyésztőtől az uradalmi szederfák felhasználása fejében.

De ennél még nagyobb jelentőséget tulajdonítunk azon ténynek, hogy *Tolna* vármegyében a hidjai és jegenyési birtokok példájára több közép nagyságu birtok, sőt uradalom is, a szederfatenyésztést már régebb időben felkarolván, 1880. évtől 1891. évig bezárólag 36 birtokon 63,671 frt lett kifizetve csakis a pusztai cselédsegnek az általok termelt selyemgubók vételára fejében. Ezen birtokok közt szerepelnek egyes különálló kis majorok alig 2-3 csaladdal, de szerepelnek nagyobb központi majorok is, melyekben, mint például a tolnai uradalomhoz tartozó *Kajmád, Julia* major, továbbá *P.-Apáthi, Hidja* stb., hol a cselédek évenként 2-3 ezer frt jövedelemhez jutnak a selyemtermelés által.

hanem az is, hogy a dohánytermelésnél alkalmazott kertészekben a gazdák a dohányon kívül egyéb növények termeléséhez, kivált a gabonafélék aratásához is munkaszelet szereznek, mert a kertészek, kivált az uradalmakban, majdnem mindenütt úgy szerződtek, hogy csekélyebb részért vagy készpénzfizetésért kötelesek az aratási munkálatokban bizonyos ideig segédkezet nyújtani a többi aratóknak.

A Nyírségnek aránylag csekély népessége, a melyből 1 □ km.-re csak 46 lélek esik, a munkásviszonyokat fölötté kedvezőtlennek alakítja, nagyon indokolt tehát azon törekvése az ottani irányadó köröknek, a mezőgazdasági termeléshez minél több gépet használni, különösen az olyan sürgős munkálathoz, mint az aratás, a melynél egy két napi késedelem kiszámíthatatlan és pótolhatlan kárt okozhat. Ez a törekvés indította a Felső-tiszavidéki gazdasági egyesületet az idén is arra, hogy a f. hó 9. és 10.-én Nyiregyházán rendezett nagy aratógépversenyt megtartotta. Mert ha valahol, úgy ép a Nyírségen van indokolta az aratógépeknek kiterjedt mértékben való használata, a hol míg egyrészt a munkásviszonyok mostohasága utalja a gazdát az aratógépek használatára, addig másrészt a gabona minősége és a talaj sajátosságai nagy mértékben nem akadályozzák ezen gépek alkalmazhatóságát. Igaz, hogy épen a Nyírségen az aratógépek alkalmazása a laza homokon sok nehézséggel jár, mert a nehezebb gépek nagyon elülnek a talajban s így nehezen

hozhatók normális működésbe, sőt egészen meg is tagadják a szolgálatot, azonban a géptechnika ma már ezen is annyira segített, hogy a legtöbb aratógép szerkezetének könnyűségével meggyőzi ezen akadályokat is. Az ideai aratógépversenyt is fényesen bizonyította azt, mert míg az egy Hornsby-fele kévekött-gép kivételével, az összes aratógépek több-kevesebb praecizitással dolgoztak a nagyon is laza és hullámos homokterületen, addig az ugyanazon birtokon tizenöt év előtt tartott aratógépversenyt alkalmával megjelent három gép egyike sem tudott egy markot sem aratni, mert tökéletesen elültek a homokban.

Az aratógépversenynél tehát, melynek eredményét e lapok már ismertették, a Nyírségre nézve fölötté nagy haszonnal volt, mert azon már oly aratógépek voltak bemutatva, a melyeket a Nyírség kedvezőtlenebb viszonyai között is sikerrel lehet a gyakorlatban alkalmazni.

A Nyírség központja Szabolcs vármegyének székvárosa: *Nyiregyháza*. Ez a város, melynek mostani helyét e század elején még beláthatatlan mocsarak és szikós tavacsok foglalták el, az utolsó évtizedben rohamos emelkedésnek indult. Nyiregyháza város területe és mintegy 52,000 kat. holdnyi határa eredetileg a Károlyi grófok birtokát képezte. Ezekről váltotta meg azt a község és telepítésekkel benépesítvén, Nyiregyházán egy élénk és népes mintegy 26,000 lakossal bíró emporiumot alkotott. Nyiregyháza maga kiválólag földmivelő község ép úgy mint Debre-

ezen. Lakosai legnagyobb része a telepesek utódait, tót anyanyelvűek az u. n. *tírpákok*, a kik azonban, dicséretükre legyen mondva, nem bírtak a hatalmas magyar befolyásnak ellentállani s ma már anyanyelvük mellett mindnyájan magyarul is beszélnek. Szorgalmas és vagyonos nép ez, mely boldogulását a homokon a legnagyobb munka és szorgalom árán biztosítja. A földmivelés mellett kiváló előszeretettel foglalkozik a ló tenyésztésével és a fuvarozással, mint jövedelmező termelési ággal. Nem hiába, nehéz a közlekedés a homokon, melybe a kerék majdnem agyig süppedve be, a kocsit nem menni, de uszni látszik, hanem a lótenyésztés is oly magas fokon áll, kivált Nyiregyházán, mint az országnak kevés vidékén. Magában Nyiregyházán van az ország legnagyobb állami fedező állomása, évenként tizenhat ménnel, melyek között két telivér: *Cocquin* (Gundersburytől) és *Corvinus* (Sorrento-tól), hat félvér, (köztük két Ostreger egy Kisbér öcsese és egy Zivatar ivadék) és két Nonius volt fedezésre beosztva a legutóbbi fedezési idény alatt. Amde az egész lóállományon meg is látszik a hatalmas angol vér befolyása. Nagy, szikár, könnyű, jól futó, izmos, formás szép lovakat lát az ember mindenütt, a gentry négyes fogataiban ép úgy, mint a tírpák taligájában. Ez a taliga különben nevezetes szerepet visz Nyiregyházán. Ép úgy, mint Párisban az egy lovas confortable, mint Londonban a cab, Bécsben és Budapesten a fiakker, Nyiregyházán az egy lovas kétkerekű taliga a lelegegánsabb közlekedési eszköz

Ezen tény két szempontból érdemel különös figyelmet: Először azért, mert arról tanuskodik, miszerint nemcsak a zseber vagy napszamos, de a cselédség is gyakorolhatja a selyemtenyészést családjának oly tagjai által, kik a nehezebb mezei munkák elvégzésére részben még nem, részben pedig már nem eléggé erősek és hogy azon legfeljebb 10-12 nap, mely komolyabb munkát igényel, a munkaerőt távolról sem veszi igénybe, hogy ebből a gazdaságra érzékeny hátrány származhatnék; különben a fent említett gazdaságok a selyemtermelést cselédjeiknek bizonyára nem engedélyezték volna.

Másodszor figyelemreméltó ezen tény azért, mert egy birtokos előtt nem lehet közönyös az, hogy cselédsége tisztességes készpénzbeli jövedelmét 50-60%-al, de sok esetben 100%-al is növelheti a nélkül, hogy ez a gazdaságnak bármilyen áldozatába kerülne. Mindez előnyök azonban csak a kellő mennyiségű szederfa termelése mellett érhetők el.

Az országos selyemtenyészési felügyelőség szederfamagra előjegyzéseket a jövő évi vetéshez már most is elfogad, melyet az illetőnek teljesen ingyen és bérmentve küld meg a kellő időre, de elfogad előjegyzéseket 2-3 éves szederfacsemétekre is, melyeket azonban csakis oly számban és azon arón bocsájthatna rendelkezésre, a mint ezt az országos selyemtenyészési felügyelőség a kir. erdőhivataloktól beszerezni képes.

A ki az ügy iránt érdeklődik mindig szivesen látott vendég, akár Szegzárdon a selyemtenyészési felügyelőségénél, akár Hidján (vasutállomás, Kölesd-Tengelicz) *Bezerédj Pál* min. biztosnál megjelenik, a hol minden irányú bővebb felvilágosítás a legnagyobb készséggel megadatik.

X.

A „Köztelek“ tudósításai.

Kolozs-Monostor, július hó. (*Ásványi Lajos* tudósítása.) (*Az aratás. — Takarmánytermés. — Zombolyai kazal hódít. — Heremagtermés.*) Daczára azon körülménynek, hogy kulturánvénnyek főbb munkálataihoz, u. m. a kapásnövényeknek a tenyészidő alatti megműveléséhez, valamint a szénakészítéshez az időjárási viszonyok elég kedvezők voltak, a mennyiben keresztülvitelüket összehasonlítva végrehajthattuk, a *kézi napszám bére* mégis rohamosan emelkedett és folytonosan egy bizonyos magasságban tartja magát, úgy, hogy a férfiak csakis 80 kr—1 frt 20 kr, a nők 60—80 kr napszám mellett

— a négyes fogat után. Ezek a magas kerekű, könnyű, a homokban jól haladó, ruganyval ellátott járművek, sallangos szerszámmal befogott lovaikkal folytonos szaladásban vannak az utcákon. Jól ügödő lovaikkal egy pár piczulaért szállítják az utast sokszor nagy távolságokra is oly gyorsasággal, a minővel a homokban a nehéz kocsi fogott két ló nem tud elszaladni. Csak az egyik bihari vendég nem akart a talyigára felülni, mikor más jármű nem jutott neki, mert ugymond: nálunk a szemetet viszik talyigán, az ur legalább is négyesen jár. Hasonlóképp talyigások szolgálnak a terhek szállítására is és bámulatos, hogy egy ilyen talyigás felrak két kerekű járművére 10-12 q terhet és könnyen viszi a kövezett városi utcákon.

A többi állatnemek közül még a sertés az, a mely a Nyírségen nagyobb mérvben tenyésztetik a már említett mocsaras helyek kihasználására. A szarvasmarhatenyésztés igen kis mértékben üzetik, mert egyrészt sem megfelelő legelők nem igen vannak, másrészt és főleg azonban azért, mivel a takarmánytermelés ezen a homokon igen kevés növényre terjeszkedhetvén ki, fölötte nehéz. Rétség igen kevés van, a téli takarmányt mesterséges takarmányok termelése által nyerik, melyek között főhelyet foglal el a zabos-bükköny, a mit ott lednek hívnak, ezenkívül a luczerna is elég jól diszlik, de 2-3 évnél tovább ki nem tart, végül a csalamádé ad nyári takarmányt. A mohart csak ujabban kezdik termelni

dolgoznak. Ha ezen jelenség okát vizsgáljuk, azt találjuk, hogy ez a mindinkább terjedő intenzív földművelésben s így a munkáskéz keresettségében, továbbá némely östermelési ágaknak és velők kapcsolatos iparágaknak fellendülésében gyökeredzik. Ilyenek pl. az erdőközön működő gőzfűrészek működése, illetve a tűzifa vagy szén termelése helyett épületi anyagok előállításában, továbbá bérczeink őszanyagának tömegesebb felhasználásában, vagyis járdá- és épületi köveknek, valamint a gipsznek bányászatában, ezen utóbbinak pedig műtrágya és egyéb ipari célokra való gyártásában és így ismétellen a kézi erőnek más és más irányban való alkalmazásában találhatjuk, a mit nemzetgazdasági szempontból véve, mindenesetre öröndetes jelenségnek mondhatunk. Igen természetes, hogy ezen érintett munkabérek emelkedésével járó kiadási többletet a gyalogmunkákat helyettesítő különféle gépek és eszközökkel pótolandjuk, a mi, ha különösen hazai gyártmányakkal történik, úgy ismét csak előnyünkre válik. — Sokat ígérő kalászosaink várva-várt aratását a szokásos 13. és 12-ik részért munkálva, július 12-én megkezdettük. A rozskok legtöbbet ígérnek mint állva maradtak, a búzák azonban kövérségük miatt nagy részben ledőltek s így bizonytalanabb hozammal kecsegtetnek. A tavasziak kisebb foltonként ugyan ledőltek, de ettől eltekintve, igen jól állanak. — Kapásaink közül a *dohány* kiűnően, a *répa-félék* és *burgonya* jól állanak *tengerink* azonban már nagyon sinli a hosszan tartó szárazságot. A *herrefélék* és a természetes rétek első kaszálása, valamint a *zabos-bükköny* termése mind minőség, mind mennyiségileg igen jól sikerült. A mesterséges kaszálók második kaszálása azonban, az imént említett szárazság miatt, már csak közepes termést adott s félt, hogy ha hamarjában egy jó esőt nem kapunk, hogy további sarjtermésre nem igen számíthatunk. A takarmányfélék termeléséről szólv, felemlitem, hogy nagy érdeklődés mellett eddigél *két zombolyai kazalt* készítettünk, még pedig egyet vörös löherből, a másik zabos bükkönyből. Elmondhatom továbbá azt is, hogy a takarmány-konzerválás ezen módja — melyre Erdélyben a sok eső miatt ugyancsak sokszor utalva lehetünk — nagyban hódított, mert alig van számbavehető gazdaság, a hol legalább egy kis zombolyai kazal építésével a kezdet nehézségein át ne estek volna. A *herrefélék magtermése* eddigél kifogástalannak mutatkozik. Kivánatos volna azonban tudnunk a külföld termését is, nehogy ez irányban való tájékozatlanságunkat újból kizsákmányolják. *Gazda-*

itt-ott az uradalmakban, míg a homok sajátos növényeit, pl. a homok, luczernát, a seradellát, csibehürt még hirtől sem ismerik.

A szükséges igás jószágot legnagyobbbrészt Erdélyből és a szomszédos Hajdu- és Bihar megyékből szerzik be.

Nyiregyháza különben most van kifejlődésének legerősebb korszakában, mintegy 10 év óta eltűntek a fűteczákról a náddal fedett házikók, kiszorulva a külső telkekre s helyüket kényelmes csinos lakóházak és diszes középületek foglalták el. Ma már bármely vidéki városnak díszére való pénzügyi palotája, törvénykezési épülete van; most épül a diszes új vármegyei székház, a reformatus községi iskola a város belterületén, a városon kívül pedig mintegy 3 kilométernyire van a két év előtt felépült impozáns lovassági laktanya, melyben egy egész lovas ezred nyerhet elhelyezést. A város javarészen már csatornázva is van és a főtéren debreczeni mintára már harmadik helyen most furják az artézi kutat a jó ivóvíz biztosítására. Erre ugyancsak nagy szükség is van, mert sem Nyiregyháza, sem az egész Nyírségben ott termelt jó italt inni nem lehet, nevezek azt viznek, vagy bornak. A víz mindenütt iszapos, sűrű, szinte nyúlós, zavaros folyadék, melyben még a mosdás is veszedelemmel jár, a bor csak abban különbözik tőle, hogy savanykás ízű. Így képez a Nyírség szomszéd-ságaival legnagyobb ellentétet, a Tisza men-

sági állataink kinézésére nézve elmondhatjuk, hogy azok mind igen jó kondícióban vannak; az általános egészségi állapotok ellen sincs nagy panaszunk, a mennyiben tömegesebb betegedési vagy halálozási esetek nem igen fordultak elő, jóllehet serczegő úszóggel és sertésorbánczozal is volt dolgunk.

Felső-Szeli (Pozsonym.), július hó. (*Fehér Zoltán* tudósítása.) (*Sok csapadék. — Gabona-termés. — A kert és gyümölcsös. — Szénatermésünk. — Munkáshány. — Mikor vessük a búzát.*) Míg országszerte hangzik a panasz a szárazság miatt, addig én elmondhatom, hogy: «Atdal uram esőt, de nincsen benne köszönet.» Itt az aratás, erik a gabona, levannak már vágva a rozskok s az őszi buza nagy része is keresztelken van már, de a folytonos locs-pocs időben kénytelen-kelletlen elmarad a már érett árpa aratása s az eddig oly szép reményekkel biztató termést igen is középszerűre depimalja a mindennapi eső. Hogy ne volna bus a gazdaember, midőn leggyönyörűbb búzáját s rozsat a sok nyári zápor ledöntötte s már ezen megdőltség által is nem kis százalék veszteséget szenvedett szemtermésben, melyhez még a rozsdagomba pusztító hatása is csatlakozott, ámbar vidékünkön nem épen nagyméretben lépett fel, különösen a búzákon. Mikor végre kiderült az égboltozat s beállott a tikkasztó kánikula, akkor meg oly irtóztató forrón süttött a napsugár, hogy pár nap alatt nemcsak megérett a gabna szeme, hanem becsületesen bele is sült a kalászbába és ily módon azt a termést, mit még a megdülés és rozsdadaczára is, igen jó középszerűnek hittünk, egyszerre *középszerűvé* degredálta *menynyiségileg, míg minőségre lefokozta az alig középszerűsége*; mert nem elég ám az, hogy a szem összetöppörödött s helyenként olyan mint a mazsolaszőlő, hanem még színét is vette a nap s a mi még a mult héten gyönyörű szép aczélos piros búzáknak ígérkezett, ma szürkés szinehagyott apadt szemű, vastaghejú mag. Ki 81-82 kilogrammos búzát várt, kénytelen lesz 77-78 kg-mossal beérni. No hogy ocsu lesz bőven, az több mint bizonyos. Az árpák ugyan nem kecsegtettek oly jó hozammal, mint a mult évben, de színük az éres kezdeten kifogástalan fehér vala, azonban a mostani esők már kissé sárgára festették azt és megeshetik, ha Jupiter pluvius még tovább csinálja e csapadékdus időt, hogy fekete hegyű árpákat vihették csak piacra. Még csak az kellene, hogy képtelenek lennénk megszárogatni a nedves kéveket és kicsirázna a szem. Rozsot a homokos földekről már a mult hét

tével talajában, a Tiszával vízeben, Tokaj-Hegyaljával borában!

Fürdője is van Nyiregyházának a Sóstó, a melyhez Nyiregyházától 3 km. hosszú szép árnyas fával szegélyezett út vezet, kellemes kocsizási és sétahelyet képezve. A sóstói sziklás fürdőt gyógyerejűnek is tartják, azonban a csekély komfort nem igen édesgeti oda a vendégeket.

A gazdasággal párosult jólét jellemzi az egész Nyírséget, a hol a természet mostohaaságát az emberi munka és szorgalom kényserítette, nemcsak a mindennapi kenyér megtermésére, hanem az élet kényelmét szüksegeitnek előállítására is. És ha már a mostani kedvezőtlen közlekedési munkáviszonyok között is ekkora haladás észlelhető a kulturális fejlődés minden terén, mekkora lesz ez akkor, ha a Nyírség a vasuti hálózat nagyobb mérvű kiterjesztése által a civilizált világhoz még közelebb hozatik?

Munkás és szorgalmatos népe, a mely jól felfogott érdekében a haladó kor vívmányait hasznára fordítani iparkodik, a viszonyoknál fogva konzervativizmussal egyszerre nem szakíthat, épen azért mindenkor példája marad a józan megfontolásnak, a biztos haladásnak és ezzel együtt a boldogulásnak. És azok a férfiak, a kik ezen hazafias és szorgalmas nép jólétének előmozdításán sikerrel működnek, maguknak érzénel tartósabb emléket emelnek. Sz. Z.

elején levették, csépelhetünk, a szem és szemiként az érenek is, két orkésőbbre a fény vigaszt nyújt könnyet kifacsahogy a *kertekből* a kalarabé nagborult, a káposrépa roppantul igen szép; az évit is föllmul-tóle. No a zécsinálhatnak asmint a Mauthnlenni. Tele hüvérepa hatalmasakert nem hagyki is meglehetősen gyümölcsfa, megtalálkozik; de talma, ribizke. Eltekintve azor melyek utóvégre nagyobbbrészt felnek eladásra a ban termelt n hatalmasan megben is) és pedbab, mák, ezúés csicsóka, csá. Mindezekből bőradtságát s hacsorbat, mit a legalább veszet ez is jobb a seralahogy» mond *Szénatermésünk* és árpás bükkördanként 3-4 k1-ső és második padékos időjárás mére van kilatquantum satis, dnyunkat mostani is. Az állategéssz légitő. Most mikó kissé nyugodtabb mig tartott a éjele sem nappa emlékezet óta tkat, mint épen a leggazosabbak a egyének sem emban annyí macsóés ragancs, vadbu mint 1892-ben. Dközönhetjük. De sohamem sietett a idén és valóban irtásnak, ha a ka jegyzem, hogy a *domia* tetemes kveszedelmesebb hogy tapasztalati vidékünkön csak első hetében tanafagyás eshetősége

Szinyérvára ségben az ősziek már nagyrészt el *fizetett*, annyira, termés belőle. A kint sok helyen ily *gyenge eredmény* hogy a szemek mely körülmény mennyire mégis sokára megérik, termés várható, d san hatott a szem megnőtt, de ebben igen bir csövesednyekre is nagyon

elején levették, de azért mai napig (15 ike) sem csépelhetünk, mert az örökös esőzések folytán a szem és szalma egyaránt nyirkos. Azonban miként az éremnek, úgy ennek a kesergő időnek is, két oldala van s csak azért hagytam későbbre a fényesebbet, mert bizony csak sovány vigaszt nyújt a földmivelőnek. Ennek a sok könnyet kifacsaró esős időjárásnak köszönhető, hogy a kertekben pompásan díszlik minden, hogy a kalarabé nagy fejű lett, a kelkáposzta szépen borult, a káposzta pompásan fejlődik, a sárgarépa roppantul vastagszik s a petrezselyem is igen szép; az uborka bő termése még a mult évit is fölülmulja s a paradicsom sem marad el tőle. No a zöldbabból is rengeteg főzeléket csinálhatnak asszonyaink s a czukorborsó olyan, mint a Mauthner főarjegyzékének rajzain szokott lenni. Tele hüvelylyel a lenese is és a murók-répa hatalmasan néz ki. Egy szó, mint száz: a kert nem hagy kívánni valót maga után. Gyümölcs is meglehetősen mutatkozik, már t. i. a hol van gyümölcsfa, mert vidékünkön ugyan édes-keves találkozik; de különösen jól termett az idén a málna, ribizke egres, eper, szeder és a dinnye. Eltekintve azonban ezen apró-cseprő dolgoktól, melyek utóvégre is csak a háztartásban szoktak nagyobbreszt felemészteni s vajmi ritkán kerülnek eladásra a mi gazdáink által, vannak nagyban termelt növények is, melyek ez évben is hatalmasan megállják a sarat (szőszerinti értelemben is) és pedig ilyen a kukoricza, bab, lóbab, mák, czukor- és takarmányrépa, krumpli és csicsóka, csalamádé és muhar, köles és kender. Mindezekből bő termés jutalmazza a gazda fáradságát s ha nem is köszörüli ki azt a nagy csorbát, mit a gabnaneműek ütöttek rajta, de legalább vesztet fejszének a nyele megmaradt s ez is jobb a semminél. «Holtig csak megelünk valahogy» mondja erre a Mátjus-földi ember. Szénatermésünk jó középszerű volt és a zabos és árpás búkkönyök is igen szépen fizettek holdanként 3—4 kocsiival, ugyszinte a luczernák 1-ső és második kaszálása jól beütött s a csapadékos időjárás következtében még jó sarjuteremésre van kilátásunk. Takarmány lesz most quantum satis, de el is kel, hogy marhaállományunkat mostani jó karban fentarthatassuk ezentul is. Az állategészségügy tájékunkon nagyon kielégítő. Most mikor már vége a kapálási evadnak, kissé nyugodtabban fohászkozhatik a gazda, de míg tartott a kapálás, bizony nem volt sem éjjele sem nappala, mert a munkáshiány emberemlekezett óta nem öltött oly nagy arányokat, mint épen az idén és épen ez évben voltak leggazosabbak a kapások, úgy, hogy a legvénebb egyének sem emlékeztek vissza, hogy a határban annyi mácsonya, vadrepce és zab, kónkoly és ragancs, vadbúkköny és más gyom lett volna, mint 1892-ben. Ezt a csapást is a sok esőnek köszönhetjük. De okult is a gazdaközönség s sohasem sietett annyira tarlót buktatni, mint az idén és valóban az legezelszerűbb neme a gyomirtásnak, ha a kaszát követi az eke. Végül megjegyzem, hogy a korai buzavetésekben a *cecidomia* tetemes károkat okozott s a rozsdá is veszedelmesebb mérveket öltött ezeken, úgy, hogy tapasztalati ténynek vehető fel, miszerint vidékünkön csakis szeptember utolsó és október első hetében tanácsos buzát vetni, később a kifagyás eshetősége miatt nem tanácsos.

Szinyérváralja (Szatmárm.). A roppant hőségben az őszi rohamosan megértek s aratásuk már nagyrészt el is végeztetett. A rozsgyengén fizetett, annyira, hogy átlag közepén aluli a termés belőle. A búzából 1200 □-öles holdankint sok helyen nem esett több 7—9 keresztnél, ily gyenge eredmény mellett csak az még a vigasztaló, hogy a szemek többnyire épek, kifejtettek, a mely körülmény a csekély mennyiséget valamennyire mégis ellensúlyozza. A zab is nem sokára megéri, szalmára nézve ebből közepes termés várható, de itt-ott a nagy forróság károsan hatott a szemre. — A tengeri gyönyörűen megnőtt, de ebben a száraz forró időben nem igen bír esővesedni, esőt óhajt. A kerti veteményekre is nagyon kellene már az eső, mert fej-

lődésükben visszamaradnak. A búkkönyt jó időben betakaríthatják, középtermést adott. — A lőhere második kaszálására nem ad kielégítő hozamot. A kaszálókon a fű sok helyt megvényt s így azok rossz minőségű szénát adnak; a legelők is sokat romlottak. Gyümölcsfelekből legjobban termelt a szilva, egyéb nem sok van.

Divény (Nógrádm.). Az idej aratás általában gyenge eredményt mutat, a melyet az utóbbi hetekben uralkodott nagy szárazság is idézett elő, különösen a tavaszi vetéseknél. A búza holdankint körülbelül 15—18 keresztet ad (13 kévést), s ez is rosszul fejlett szalmájú és kalászu; a rozsgyengén fizetett, de ennél a mag sem mindenütt tökéletes. Az árpa a nagy hőségben hirtelen érett, itt-ott megszorult, ez távolról sem fogja megadni a kezdetben remélt jó termést. A zab teljes kifejlődését is hátráltatta a forróság s így ez is várakozáson alul marad. A takarmányeműek további fejlődésére eső volna szükséges, a magnak hagyott here többnyire elszáradt. Munkás-kézben hiány érezhető s ezért a napszámok meglehetősen drágák.

H.-Németi (Zemplénm.). Ámbár a búzában a rozsdá s a hirtelen beállott forróság miatt itt-ott némi kár mutatkozik, általánosságban mégis kielégítőnek mondható a termési eredmény, miután a vetés nem igen volt megdőlvé, a szem tökéletesen kifejtett, még a középszerű termést sem igen érte el, mert katasztr. holdankint 20—22 keresztnél több nem jut, s a mint a próbák mutatják, ebből 7—10 hektoliter magra lehet számítani. Az árpa és a zab a nagy hőségben hirtelen érett, bizonyára sok helyen szorult lesz a termés. Az aratási munkálatok kellő folytatását és elvégzését nagyon hátráltatja az, hogy munkásokban nagy a hiány. A tengeri most csövesedne, de erre kedvezőtlen az időjárás, nagy szükség volna az esőre; a vetemények sem fejlődhetnek, silylik az eső hiányát. A mesterséges takarmányfélét, ha csak elszáradni nem akarják hagyni, kaszálni kell mielőtt tökéletesen megnöttek volna; a legelők már most sem igen nyujtanak elegendő táplálékot a jószágoknak. B.

Adony (Fehérm.). Derült, száraz időjárás mellett az aratásnak már vége felé járnak. A búza és rozsgyengén fizetett, a melyek az aratás előtt minden tekintetben kielégítő termés is, de több helyen nagyon is gyenge, a szerint, a mint a rozsdá több, vagy kevesebb kárt okozott; átlag véve mégis jó középszerűnek jelezhető. Az árpa szalmára nézve meglehetősen fizetett, de a zeme több helyen megszorult s így gyenge minőségű lesz. A mezejett próbacséplések után katasztrális holdankint a következő eredmény várható: búzából 11—12 hektoliter, rozsból 10—11 hektoliter s árpából csak 6—7 hektoliter. A zab a forróságban hirtelen érik s felni leket, hogy megszorul. A tengeri, burgonya, répa nagyon silylik a már hosszantartó szárazságot, néhol fonyadnak. Káros hatással van a roppant hőség a takarmányeműekre is, ezek eső hiányában nem fejlődhetnek; a legelők is száradnak. A gyümölcs egy része éretlenül lehull.

Eger, július hó. (Varga József tudósítása.) (A termés. — A burgonya permeteztetése. — A szőlőrekonstrukció. — Zöld- vagy fásajtás.) Már június 22-ike óta nem volt esőnk. Az aratás az egész vonalon javában folyik, sok helyen pedig már be is van fejezve. Az eredmény jobb a középszerűnél, csak az árpára sok a panasza, hogy silyny. A korai kukoricza a jó földeken még szép, sőt igen szép, a soványabb hegyoldalokon azonban már elmondható, hogy semmit sem ér. A czukorrépa, melyet most nagy terjedelemben vetnek, különösen a kisgazdák a selypi és hatvani czukorgyár részére, szintén a jó talajokon és megfelelő mívelés mellett igen kielégítőnek mutatkozik, a soványabb helyeken talán egy jó eső még segíthetne rajta. A korai burgonya gyönyörűen fejlődött és volt is bőven, de most már a roppant aszály következtében siralmas látványt nyújtanak. Öröndetes, hogy sok gazda még a burgonyát is permeteztette a peronoszpóra ellen, mely a nem permetezett föl-

deken jelentékeny károkat okozott. A szőlőt már mindenütt permetezik, a parasztlak seprével, a hol permetező nincs. A szénkénevezés napról napra tért hódít; Braun Károly szénkénevezett sík hegyi szőlője, oly szép, hogy ilyen szőlőt még a boldog filloxera előtti időkben sem láttak Egerben. Van itt még tiszta szurokszerű nyirokban is szénkéneggel fentartott szőlő. Nagy erővel folyt, még részint folyik is a zöldojtás és szemzés, de igen változó sikerrel, mi annak tulajdonítandó, hogy a munkaerő hiányában bizony kevesebb ügyességű emberek is kontarkodnak a munkában. Reméltük azonban, hogy majd aszszonyokkal végeztetjük e dolgot, de csalódtunk, mert a czukorgyárosok közbevégtak. Egész nyáron át, aratásig, csaknem egyenlő volt a férfies női napszám. Külömben most már Egerben a fásajtás kérdése is, azt mondhatni, meg van oldva és a zöldojtás már alig fog nagyobb, különösen pénzért dolgoztató birtokosoknál szerepelni, bizony csak a maga dolgozó szőlőmivelő-birtokosnak való az.

Jászó (Abauj-Tornam.). Az aratási munkálatokra igen kedvező idő jár, de ép annyira kedvezőtlen ez a szárazság és forróság a tavaszakra, kapásnövényekre, veteményekre mert ezek fejlődésére az eső volna mostan szükséges. A nyert termési eredmények vidékek szerint változóak, néhol igen jók, másutt csak közepesek úgy mennyiség, mint minőség tekintetében; teljesen rossz eredmény nem fordul elő, mert szerencsére, itt a környéken csak kis mértékben lepte meg a rozsdá és üszög a vetéseket, úgy, hogy minőségre nézve átlag véve mégis inkább jónak mondható a termés. Az aratók napszáma aratás kezdetén igen magas volt, munkások hiányában.

A vetések állása belföldön. A földmívelési miniszteriumhoz beszolgáltatott hivatalos adatok alapján a búza, rozsgyengén fizetett, a melyek az aratás előtt minden tekintetben kielégítő termés is, de több helyen nagyon is gyenge, a szerint, a mint a rozsdá több, vagy kevesebb kárt okozott; átlag véve mégis jó középszerűnek jelezhető. Az árpa szalmára nézve meglehetősen fizetett, de a zeme több helyen megszorult s így gyenge minőségű lesz. A mezejett próbacséplések után katasztrális holdankint a következő eredmény várható: búzából 11—12 hektoliter, rozsból 10—11 hektoliter s árpából csak 6—7 hektoliter. A zab a forróságban hirtelen érik s felni leket, hogy megszorul. A tengeri, burgonya, répa nagyon silylik a már hosszantartó szárazságot, néhol fonyadnak. Káros hatással van a roppant hőség a takarmányeműekre is, ezek eső hiányában nem fejlődhetnek; a legelők is száradnak. A gyümölcs egy része éretlenül lehull.

Búza:	Középen aluli	Közép	Középen felüli
július 13-án	16 60 ^o / _o	65 23 ^o / _o	18 17 ^o / _o
június 29-én	6 00 ^o / _o	64 87 ^o / _o	29 41 ^o / _o
Rozs:			
július 13-án	35 27 ^o / _o	58 92 ^o / _o	5 81 ^o / _o
június 29-én	30 67 ^o / _o	60 16 ^o / _o	9 17 ^o / _o
Árpa:			
július 13-án	19 36 ^o / _o	68 44 ^o / _o	12 20 ^o / _o
június 29-én	17 73 ^o / _o	65 00 ^o / _o	17 27 ^o / _o
Zab:			
július 13-án	12 00 ^o / _o	70 10 ^o / _o	17 90 ^o / _o
június 29-én	11 35 ^o / _o	69 65 ^o / _o	18 80 ^o / _o

A vetések állása külföldön. A cs. és kir. főkonzulok és konzulok által beküldött jelentések alapján a földmívelési miniszterium a következőket jelenti: *Bulgária és Kelet-Rumélia.* A filippopoli konzul jelentése szerint, az őszi és tavaszi kalászosok mindez ideig jó termésre nyujtanak kilátást. — *Románia.* A turn-szeverini konzul jelentése szerint, a vetések kielégítően gyarapodtak, csakhogy sok helyen megdőlték; az állóvetések általában jó közepesen állanak; a repce rosszul fizetett. Kukoricza szépen nő. *Svájc.* A genfi konzul jelentése szerint, az időjárás kedvező volt a veteményekre; a fűtermés mennyiségileg elég gyenge, minőségileg kitűnő volt. A búza szépen nő. — *Törökország.* A janninai főkonzul jelentése szerint, a terméskilátások csekély kivétellel kedvezőek; egyes helyeken igen jók, néhol gyengék. A multkori zivatar és jégeső jelentékeny területen kárt okozott. Az aratás folyamatban van. A szalonikii főkonzul jelentése szerint, az árpa kivételével a termés-kilátások jók; az aratás és cséplés folyik. Búza és rozsgyengén fizetett, a melyek az aratás előtt minden tekintetben kielégítő termés is, de több helyen nagyon is gyenge, a szerint, a mint a rozsdá több, vagy kevesebb kárt okozott; átlag véve mégis jó középszerűnek jelezhető. Az árpa szalmára nézve meglehetősen fizetett, de a zeme több helyen megszorult s így gyenge minőségű lesz. A mezejett próbacséplések után katasztrális holdankint a következő eredmény várható: búzából 11—12 hektoliter, rozsból 10—11 hektoliter s árpából csak 6—7 hektoliter. A zab a forróságban hirtelen érik s felni leket, hogy megszorul. A tengeri, burgonya, répa nagyon silylik a már hosszantartó szárazságot, néhol fonyadnak. Káros hatással van a roppant hőség a takarmányeműekre is, ezek eső hiányában nem fejlődhetnek; a legelők is száradnak. A gyümölcs egy része éretlenül lehull.

Oroszország idej terméséről kedvezőtlen hírek érkeznek. Az őszi vetéseknek legalább 50^o/_o-a gyenge. A rozsgyengén fizetett, a melyek az aratás előtt minden tekintetben kielégítő termés is, de több helyen nagyon is gyenge, a szerint, a mint a rozsdá több, vagy kevesebb kárt okozott; átlag véve mégis jó középszerűnek jelezhető. Az árpa szalmára nézve meglehetősen fizetett, de a zeme több helyen megszorult s így gyenge minőségű lesz. A mezejett próbacséplések után katasztrális holdankint a következő eredmény várható: búzából 11—12 hektoliter, rozsból 10—11 hektoliter s árpából csak 6—7 hektoliter. A zab a forróságban hirtelen érik s felni leket, hogy megszorul. A tengeri, burgonya, répa nagyon silylik a már hosszantartó szárazságot, néhol fonyadnak. Káros hatással van a roppant hőség a takarmányeműekre is, ezek eső hiányában nem fejlődhetnek; a legelők is száradnak. A gyümölcs egy része éretlenül lehull.

Vegyések.

Mai számunk tartalma:	Oldal
Közlemények az orsz. magy. gazd. egyesület köréből (Felhívás. — Kisorsolás)	1187
A gazdahitel a főrendiházban. R. Gy.	1188
Tárca. A homok hazája. Sz. Z.	1189
Mezőgazdaságunk és a selyemtenyésztés	1190
Tudósítások	1190
Kolozs-Monos'or (Ásványi Lajostól). — Felső-Szeli (Fehér Zoltántól). — Szinyérváralja. — Divény. H.-Németi. — Adony. — Eger (Varga Józseftől). Jászó. — A vetések állása belföldön. — A vetések állása külföldön. — Oroszország idei termése.	
Vegyések	1192
Személyi hírek. — Az új kereskedelmi miniszter. — A gazdahitel a „Magyar Ujság” előtt. Magyar- és horvátországi hasított körmű állatok bevitelére Ausztriába. — Franciaországi juh- és juhuskivitelünk. — Aratási idény és adóvégrehajtás. — Központi hitelszövetkezet alakítása Borsodmegyében. — A sütőipar szabályozása a fővárosban. — Az egységes időszámítás életbeléptetése. — Tenyészállatkiállítás vásárral kapcsolatban Nyitrán. — Vámügyek. — Apró hírek. — Időjárás.	
Kereskedelem és tőzsde	1193
Budapesti gabonatőzsde. — Bécsi gabonatőzsde. — Határidők árfolyama. — Élelmiszerek a budapesti betivásáron. — Állatvásárok.	
Szerkesztői és kiadóhivatali üzenetek	1195
Gazdasági jog. Rovatvezető: Dr. Szilárd Ferenc. Mezőgazdasági törvényhozás a külföldön. Braun Ignác. — A büntető-novella. — Mikor tekintünk a gabonát átvettnek? — Meddig terjed a gazda kártérítési kötelezettsége a háziállatok által okozott károk tekintetében?	1197

Figyelmebe ajánljuk olvasóinknak, hogy a „Közlekek” f. évi első félévi számai díszesen bekötve (1070 oldal) 6 forintért, dis. és bekötési táblák 1 frtért, egyes számok 20 krért kaphatók.

Felkerjük olvasóinkat, hogy a félév leteltével előfizetéseiket megújítani sziveskedjenek, nehogy a lap küldésében zavarok álljanak be.

Személyi hírek. Forster Géza, az O. m. g. e. igazgatója, hosszabb szabadságra távozott. Az egyesület ügyeit addig Szilassy Zoltán ügyvezetőtitkár vezeti.

Holló Lajos dr. orsz. képviselő eljegyezte Iszer Sarolta kisasszonyt.

Az új kereskedelmi miniszter. Ő cs. és kir. apostoli felsége a következő legkegyelmesebb kéziratot bocsájtotta ki: Kedves Lukács! Magyar miniszterelnököm előterjesztése folytán Önt kereskedelemügyi magyar miniszterré ezenel kinevezem. Kelt Ischlben, 1892. évi július 16-án. Ferencz József s. k. gróf Szapáry Gyula s. k. Ezzel a kereskedelmi miniszterium Lukács Béla személyében új vezetőt nyert s a tárca általunk is forrón óhajtott kettéválasztása csak jámbor óhajítás maradt. A földművelésre a vasúti politika helyes vezetése létérdek s ép azért szívesen láttuk volna, ha a közlekedés egy ember kezében összpontosítottatik. Nincs okunk azonban eddig kétkedni abban, hogy az új miniszter e tekintetben nagy előde nyomdokába lép s a közlekedési vállalatoknál nem a közvetlen hasznot, hanem a földművelők érdekeit fogja szem előtt tartani. Helyes díjszabási politika tette oly veszedelmessé reánk nézve Észak-Amerika ga-

bona-exportját, helyes díjszabási politikával tegyük földművelésünket versenyképesé!

A gazdahitel és a „Magyar Ujság”.

A „Magyar Ujság” azon alkalommal, hogy gr. Desseffy Aurél a valutajavaslat tárgyalásakor a gazdahitel kérdését a főrendiházban felvetette, e tárggyal tegnapi számában foglalkozik. Nem tudni, mi okból a nevezett lap, mely máskor a földbirtok érdekének zászlaját lengeti, ez esetben szerepéből kiesett. Hosszu vezércikkének vezérmotívuma az, hogy gr. Desseffy tévedett, midőn az osztrák-magyar jegybankot arra hivatottak mondja, miszerint a gazdahitelen segísen. Nem tehetünk róla, de fájdalmasan érint látnunk, hogy kiváló földművelő országban a napi sajtó egyes kiváló képviselői a gazdahitel kérdésével csak ötlet-szerűen foglalkoznak. Ha nem így járnak el, bizonyára tudomást szereztek volna arról, mily nagy hullámokat vert a gazdahitel kérdése nemrég, midőn Franciaországban a nemzeti bank szabadalma meghosszabbításának kérdését előkészítették. A francia képviselőház gazdasági bizottsága, mely tagjai közé Méline, volt földművelési minisztert s Eugéne Mirt számítja, a gazdahitel kérdésével foglalkozván évek óta, nem tartotta tévesnek a nemzeti bank szabadalmának meghosszabbításáról szóló javaslatot alkalmul felhasználni arra, hogy az általa elérni akart célt, t. i. a gazda személyes hitel-igényeihez kötött, a mezőgazdaság jövőjére, mondhatni a nép társadalmi és politikai szervezetre kiható aspirációkat minél előbb diadalra juttassa. — A nemzeti bank, melynek elnökével e kérdést tárgyalták, elismerte a gazda személyes hitelének elvi és elutasíthatlan fontosságát. Kitérő válasza csak az volt, hogy kisebb gazdák hitelképességét meg nem bírálhatván, alakítsanak szövetkezeteket, melyek bankszerűsége ellen kifogás nem emelhető. S vajjon a nemzeti bank eme akadékoskodásának vége mi lett? Az, hogy a gazdahitelszövetkezetéről szóló javaslat fényes módon megszavaztatott és e napokban egy külön megszavaztatott és e napokban egy külön megszavaztatott bankról szóló javaslatot terjesztett be a francia földművelési miniszter. Mit jelent ily mezőgazdasági bank? Elismerését annak, hogy a gazda hitel-igényei a földbirtok viszonyaihoz képest, külön és nem mint eddig, a kereskedelmi hitel által dominált, hanem önmű jogosultsággal bírnak. Ép úgy, mint Deák Ferencz szerint a magyar anyák egy évben csak egyszer szülnek, a magyar gazda is egy évben csak egyszer arat. Innen a gazda személyes hitelének jogosultsága, innen az indokolt mozgalom hitelrendszerünk eddigi téves, sokszor szándékosan önző iránya és nemzeti kártékony hatásának megszüntetésére. Az osztrák-magyar bank már utolsó alkalommal, midőn szabadalma megújítása forgott szőnyegen, látta, hogy a gazdahitel kérdése elől ki nem térhet. Tett is engedményt az irányban, hogy oly váltókat is elfogadhatónak is-

mert el, miket földbirtokos és 6 hónapi lejáratra fogad el. De ez csak morzsa a hitel terén, holott a földbirtokososztály szervezett és törvényileg garantizált gazdahitelben látja újraéledését. Ily felfogással, tudatában annak, hogy a gazdahitel hiánya miatt számtalan gazdaság bukott el az országban, mely, ha magyar kézen nincs, nem is igen magyar föld, e kérdés alapos megoldását parancsolja. Gr. Desseffy Aurél lelkes francia kartársai nyomán haladt, midőn e kérdést napirendre hozta. A földhitel nem azonos a gazdahittel, utóbbi személyi, előbbi dologi, nem akarunk e tárgyra tovább kitérni, de látván, hogy odaadás „tévedésnek” magyaroztatják, e tévedést annak akartuk feltüntetni, mi valóban, félre-magyarozásnak a „Magyar Ujság” részéről.

Magyar- és horvátországi hasított körmű állatok bevitelére Ausztriába. Az osztrák birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok helytartóságai és országok kormányai hasított körmű állatoknak Magyarországból vagy Horvát-Szlavonországból saját területeikre való bevitelét illetőleg a következőket rendelték el: 1. A sertéseknek czél és használat megkülönböztetése nélküli közvetlen bevitelére Magyarország, Horvát- és Szlavonországból, Stájerország, Krajna, Karinthia, Tirol, Salzburg, Csehország, Isztriába és Triesztbe további intézkedésig csakis vasuton szabályszerű marhalevelek és az állatszállításnál előírt állategészségügy-rendőri övintézkedések szigorú betartása mellett meg van engedve. 2. A fent említett országokba vasuton szállított szarvasmarha és sertések csakis azon vasúti állomásokon rakhatók ki, melyek az illető országokban ezen czélra határozottan ki vannak jelölve és hol az állatok hivatalos állatorvosi vizsgálat alá vehetők. 3. Ha a Magyarországból vagy Horvátországból érkező sertések között csak egyetlenegy sertés is száj- és körömfájásban betegnek találtatik: az egész szállítmány a legközelebbi tehervonattal a feladó állomásra visszküldendő. 4. Csakis a gráci, salzburgi és linzi cs. kir. helyhatóságok és a klagenfurti cs. kir. országos kormány hatalmazták fel alant hatóságait arra, hogy más, mint arra a czélra határozottan kijelölt állomásokon is megengedhessék a szarvasmarhák és sertések kirakodását és pedig külön folyamodványok alapján, különösen figyelemreméltó okokból s oly feltétel mellett, hogy az állatok a fél költségen állatorvosi vizsgálat alá vétessenek. 5. A gráci cs. kir. helytartóság ezenkívül felhatalmazta közigazgatási hatóságait, hogy külön folyamodványokra és különösen figyelemreméltó esetekben a sertéseknek Stájerországba való bevitelét kocsin is megengedhessék, a határon a szállító költségen fogantatosítandó állatorvosi vizsgálat mellett. 6. A laibachi cs. kir. országos kormány pedig csakis a gottschei, tschernembli és rudolfswerthi cs. kir. kerületi kapitányságokat hatalmazta fel, hogy a levágásra és hizlálásra szánt sertések lábán való behajtását megengedhessék és pedig csakis állatorvosi vizsgálat mellett és külön folyamodványok alapján. 7. A házról-házra való kereskedés (házalás) valamennyi fentemlített országokban tiltva van. 8. A zarái cs. kir. helytartóság mostanáig nem adott ki olyan rendeletet, mely szerint a sertéseknek szállítása Dalmáciába csakis vasuton való bevitelre volna szorítva.

Franciaországi juh- és juhuskivitelünk kérdése, a francia kormánytól folytatott tárgyalások folytán, új stádiumba lépett, úgy, hogy a kereskedelmi miniszter a közelebbi teendők megbeszélése céljából augusztus 3-ára egy értekezlet egybehívását tartotta szükségesnek.

Aratási idény és adóvégrehajtás. E napokban közöltetett a hír, hogy a pénzügyminiszter az adóvégrehajtás oly módon decentralizációját vette tervbe, miszerint lehetőleg minden köz-

ség végre a költségrendő. Felőrünk, elves végrehajtó, mig eddig. Itt a vég utáni idő a nem volna közti különösen azt, egyszer arat adósság, ka várja. A sokszor a kell adni te verestől vagyunk, hanyagolva ben rejle k örvend. E men kívül gárai vagy adását a nek és ar kell banni tisztza hoz adó dologi törvényes nem tartha teremthetne naiban telj földadó, mi vannak szá javaslat a községek ja egyelőre me adó behajtás szerint a fe jelzalogpapi szükség ide gond és va helyzet alól

Központi Borsod-Mis számában. E azt Pestmeg köd helyi remtésen far értekezlet ta sáról követk tartott érté alispán, Ró Zsigmond. Ganzzaugh M Jenő, Hári A imrey Bela, Feyér Endre Karoly, dr. Gyula alispá bemutatja dr vetkezet vez szövetkezeti fáradozik. A Biró Géza g József behat kezeti intézm feladatát s nyes eredm eszmecsere elvi határoz vármegyei ges. Ennek k pításra nézv nem akarva elegendőnek az üzletreze gyűlés fogja zeteket isme alapsabályaból kiadtni. tételére szü melynek tag Pal. Lossonó Geza.

ség végrehajtót kapjon. Önmagában ez intézkedés a költség könnyítése szempontjából csak helyeslendő. Felő azonban, hogy a mit a vámon nyerünk, elveszítjük a révén. Mert a községben lakó végrehajtó Argus-szemmel kíséri folyton adózóinkat míg eddig csak időnként terjedt el a faluban: „Itt a végrehajtó.” Elismerjük, hogy az aratás utáni idő az adóbehajtásra legalkalmasabb. Amde nem volna szabad a nagyobb és kisebb birtokok közti különbséget figyelmen kívül hagyni, nem különösen azt, hogy a földműves egy esztendőben csak egyszer arat nálunk. Minden szükséglet kielégítése, adósság, kamat vagy tőke törlesztése az aratást várja. A gazda minden számítgatását elrontja sokszor a végrehajtó meglepetése, fűre-fára el kell adni termése egy részét idő előtt, hogy árveréstől meneküljön. Mi tőkeszegény ország vagyunk, mert földművelési érdekeink el lettek hanyagolva. Az állam viszont ez ország földjében rejlik kincs révén aránylag kedvező hitelnek örvendő. E két tényezőt szemmel tartva, figyelmen kívül nem hagyható, hogy az állam polgárai vagyona és munkája révén szerzett jó hitel áldását a nemzettel megéreztetni tartozik. Vidékek és aratás eredményei szerint kíméletesen kell bánni az adózóval, ki földadójában sokszor tiszta hozadékát adja az állam kezébe. A földadó dologi természetével, a kincstár, mint törvényes elsőbbséggel bíró s így veszteségtől nem tarthatván, szükség esetén oly jelzálogpapirt teremthetne, mely a hátralékos adókat ingatlanában teljes fedezetet nyer. Hiszszük, hogy a földadó, mint állami jövedelemforrás napjai megvannak számlálva. Poroszországban máris készül javaslat a föld- és házi adónak a kerületek és községek javára leendő átutalása tárgyában. Mi egyelőre megelégszünk avval, ha kormányunk az adó behajtásán könnyít. Teremtse a fenti mód szerint a földadó biztosításul szolgáló forgalmi jelzálogpapirt így esetleg magán is segít pénzügyi szükség idején, az adózót pedig a legterhebb gond és vagyoni háztartását felzavaró kényszerhelyzet alól menti fel.

Központi hitelszövetkezet alakítása Borsodmegyében. Üdvös haladásról hoz hírt a „Borsod-Miskolczi Közlöny” f. július hó 14-iki számában. E szerint Borsodmegye ép úgy, mint azt Pestmegye tette, a területén elszórtan működő helyi szövetkezetek számára központ teremtésén fáradozik. E végett f. július hó 12-én értekezlet tartott Miskolcon, melynek lefolyásáról következőkben értesítünk. Az e hó 12-én tartott értekezleten megjelentek Melczér Gyula alispán, Röck Pál, Melczér Géza, dr. Szepessy Zsigmond, Hajós Kálmán, Beniczky Aladár, Ganzsagh Miklós, Putnok Elemér, Csizmadia Jenő, Hári Ágoston, Zábrazky plebános, Szentimrey Bela, Vadnay István, Freund Salamon, Feyér Endre, Lossonczy Jenő, Turi József, Bodó Károly, dr. Molnár Gyula és Biró Géza. Melczér Gyula alispán, az értekezlet tagjait üdvözölve, bemutatja dr. Hajós Józsefet, a pestmegyei szövetkezet vezérigazgatóját, ki a borsodvármegyei szövetkezeti intézmény megteremtésében buzgón fáradozik. Azután felkéri az értekezlet jegyzőjeül Biró Géza gazdasági egyesületi titkár. Dr. Hajós József behatóan és részletesen ismerteti a szövetkezeti intézményt, a megyei szövetkezet célját, feladatát s eljárását, a Pestmegyében elért fényes eredményeket. Előadása kapcsán élénk eszmecsere keletkezett, melynek folyamán az elvi határozatú kimondatott, hogy a Borsodvármegyei hitelszövetkezet megalakítása szükséges. Ennek kapcsán Biró Géza bemutatja az alapításra nézve kiadandó felhívást. Az értekezlet nem akarván a részletekbe belemenni, egyelőre elegendőnek tartja a hozzájárulásra való felhívást, az üzletrezek nagyságát stbit majd a későbbi gyűlés fogja megállapítani. Egyelőre a szövetkezeteket ismertető füzet, a pestmegyei intézet alapszabályai stbi fognak tanulmányozás czéljából kiadni. A szükséges előintézkedések megtételére szűkebb körű bizottság küldetett ki, melynek tagjai: Melczér Gyula alispán, Röck Pál, Lossonczy Jenő, Freund Salamon és Biró Géza.

A sütőipar szabályozása a fővárosban. A sütő-, cukrász- és mézeskalácsos-ipar gyakorlása tárgyában szabályrendelet-tervezetet készített Matuska Alajos tanácsnok. A műhelyépítész-, közegészségrendészeti, árusítási szabályokon kívül a kenyér árának megszabására vonatkozólag tervbe vett következő intézkedések érdekelnek. A darabos péksütemény minimális sulya és minősége, valamint a kenyér maximális ára és a burgonya hozzáadásának mennyisége a budapesti sütők stb. ipartestületének előjárósága részéről a fővárosi tanács jóváhagyása mellett negyedévenként, vagy ha a liszt ára 1 frt 50 krral változik, kisebb időközönként lesz megállapítva, a darabos süteményeknél a két krajczáros egységárhoz, a kenyérnél pedig a megfelelő lisztárhoz arányítva. A kenyérnél a burgonyakeverék csak 25%-ot tehet. Az ismét elárúsítótól a fennmaradt süteményt visszavenni és ismét fölhasználni, vagy eladni nem, vagy esetleg csak mint régi süteményt lehet eladni. A főváros belterületén kenyérral, péksüteménnyel, cukorkákkal stb. hazálni, a hazalátásra s a hazalóra alkalmazandó büntetésen kívül, a cikkek elkobzásának terhe alatt tilos és csak pereczeket szabad az utcán eladásra kínálni.

Az egységes időszámítás életbeléptetése. A belügyminiszter részéről a vármegyékhez intézett körrendelet szerint, a hivatalos eljárásban az időszámításnak az egész országban egyenlősítése érdekében felhívatik a vármegyei közönsége, hogy haladéktalanul tegye meg az intézkedéseket a végből, miszerint a területén működő összes vármegyei és községi hatóságok, valamint az ezeknek alárendelt valamennyi hatóság, hivatal és intézet folyó évi július hó 31-éről augusztus hó 1-ére virradólag a közép-európai egységes időszámításra térjenek.

Tenyészállatkiállítás vásárral kapcsolatban Nyitrán. A nyitrai gazdasági egyesület vásárral egybekötött tenyészállatkiállítást rendez Nyitrán a hónap szeptember istállóiban f. évi október 1—2-án. Kiallítható itt minden Nyitrai gazdasági egyesület gazdasági tenyészállat. Díjazásokra 1300 frt lesz kiosztva aranyokban, továbbá arany, ezüst és bronz oklevelek. Különös jó alkalma nyílik ezuttal a gazdasági közönségnek kitűnő tenyészanyag beszerzésére, melyre minden vásárolni akaró figyelmét ezennel felhívjuk. A kiállítás második napján ügetőverseny és lófuttatás rendeztetik. A kiállítás kapcsolatban mindennemű gazdasági gépek bemutatásának. Bejelentéseket elfogad szeptember 1-ig a nyitrai gazdasági egyesület titkári hivatala Nyitrán, honnan a bejelentési iverk is beszerezhetők.

Vámügyek. Lapunk múlt számában azt írtuk, hogy az Ausztria-Magyarország és Szerbia közt folyó kereskedelmi tárgyalások befejezését e hó 20-ára várják. E hírünket az azóta Bécsből és Belgrádból érkezett egybehangzó hírek csakugyan megerősítik; ezek szerint ugyanis már az összes vitás pontok el vannak intézve s a kereskedelmi szerződés 21-én vagy 22-én már alá is íratott a szerződő államok megbízottai által. Ezzel egyidejűleg írják alá Bécsben a Németország és Szerbia közt kötendő kereskedelmi szerződést is. Mind a két szerződés 12 évre kötött és jövő évi január hó 1-én fog életbeléptetett. Addig a június 25-én lejárt német-szerb s a szeptember 16-án lejárt jelenlegi osztrák-magyar-szerb szerződéseket fogják meghosszabbítani. Alexandriából jelentik, hogy Németország és Egyiptom közt kereskedelmi egyezmény jött létre, a mely július hó 19-én íratott alá.

Apró hírek. Az özvegy trónörökösnek birtokvásárlása. Bécsből jelentik, hogy Stefánia özvegy trónörökösnek Magyarországon birtokot szándékozik vásárolni. Azt még nem tudják, hogy az ország melyik vidékén. — **Nagy vihar.** Zalaegerszegen f. július hó 18-án oly vihar dühöngött, hogy nemcsak fákat tört össze, hanem háztetőt is elhordott 100—200 méternyi távolságra. — **Ló számlálás Oroszországban.** Európai Oroszország 41 kormányzóságnak loállománya a legközelebb foganatosított összeírás szerint 13.700,105 dbból áll. Ebből 10.361,327 db gazdasági társulatok vagy földművesek, 2.969,612 db (15%) földbirtokosok, 544,818 (2,8%) városi lakók tulaj-

donában van. A loállomány egyre emelkedőben van. Területi felosztás szerint 100 lakosra 23 ló esik. Ha tekintetbe vesszük, hogy Olaszország és Portugáliában 100 lakosra 2, Spanyolországban 4, Németországban 7, Franciaországban 8, Ausztria-Magyarországban és Angliában 9, a svédnél 10, Romániában 11, Dániában 17, az Egyesült-Államokban 24 ló esik 100 egyénre, ebből Oroszország loállománya könnyen következtethetünk. — **Tápiógyörgye helyi vasút.** A tápiógyörgyei helyi érdekű vasút közigazgatási bejárása f. július hó 25-én fog esz-közöltetni.

Időjárás. A magas nyomás nyugaton még erősödött, míg délen és északkeleten alacsony a légnyomás. Közép-Európában, kivált annak nyugoti részében esős az időjárás; az Alpések és az Adria környékén erős lecsapódások voltak. A hőmérséklet többnyire alacsony, csak északkeleten tapasztalni nagyobb hőfokot. Hazánk délnyugoti részén voltak jelentékenyebb esők; egybeült száraz volt az idő a hőmérséklet általában alacsony. Többnyire felhős, esős, hűvös és szeles idő várható.

Kereskedelem és tőzsde.

Budapesti gabonátőzsde.

Július 22. jegyzések 100 kékint.

Búza			
Tiszavidéki	73—74 kilós.	7.80 — 8.50	3 óra
—	75—76	8.15 — 8.75	»
—	77—78	8.65 — 8.95	»
—	79—80	8.80 — 9.10	»
Pestvidéki	73—74	7.80 — 8.50	»
—	75—76	8.15 — 8.75	»
—	77—78	8.65 — 8.95	»
—	79—80	8.80 — 9.10	»
Fehérmegyei	73—74	7.80 — 8.50	»
—	75—76	8.15 — 8.75	»
—	77—78	8.65 — 8.95	»
—	79—80	8.80 — 9.10	»
Bácskai	73—74	7.80 — 8.50	»
—	75—76	8.15 — 8.75	»
—	77—78	8.65 — 8.95	»
—	79—80	8.80 — 9.10	»
Bánsági	73—74	7.80 — 8.50	»
—	75—76	8.15 — 8.75	»
—	77—78	8.65 — 8.95	»
—	79—80	8.80 — 9.10	»
Északmagyarorsz.	73—74	7.70 — 8.40	»
—	75—76	8.05 — 8.65	»
—	77—78	8.55 — 8.85	»
—	79—80	8.70 — 9. —	»
Rozs		7.50 — 7.75	kézp.
— új		7.40 — 7.65	»
Arpa, takarmány		5.20 — 5.60	»
— maláta		6.25 — 7. —	»
— sör		7. — — 8. —	»
Zab		5.25 — 5.95	»
Tengeri új		4.75 — 4.80	»
Káposzta-repcze új		10.40 — 10.75	»
Bánsági-repcze új		10. — — 10.45	»
Vadrepce		5.25 — 5.75	»
Lenmag		11. — — 14. —	»
Kendermag		9.50 — 9.75	»
Lencse		9. — — 14. —	»
Borsó		11. — — 13. —	»
Bab, fehér nagyszemű		5.75 — 6.25	»
— törpe		7. — — 7.50	»
— barna		6.75 — 7.25	»
Köles		5.10 — 5.50	»
Bükköny		5.25 — 5.50	»
Vöröshere		60. — — 75. —	»
Luczerna		30. — — 55. —	»
Esparsette		13. — — 13.50	»
Mohar		5.25 — 5.50	»
Mák, kék		32. — — 33. —	»
— szürke		29.50 — 30. —	»
Köménymag		20. — — 22. —	»

(A. A.) **Budapesti gabonátőzsde, július 21.** A búza-üzlet irányzata határozatlan és alapjában véve nem változott. Míg ó-buzák a malmok részéről jó keresletnek örvendenek, addig az új búza, dacára annak, hogy még gyenge benne a kínálat, még csak tartózkodással találkozik és a határidőkben is részvétlenség közepette csendesség uralkodik. És e nyugalom annál is inkább feltűnő, hogy a külföldi piacok legutóbbi árjavulásokat jelentették. Az üzletvilág, dacára, hogy a mostani árat nem tartja magasaknak, még sokkal jobban érzi a múlt évi szomorú tapasztalatait, mintsem hogy nagyon bele merne menni a vásárlásokba. Az eddigi gyenge kínálatot inkább késelemzésnek tudja be és várja vagy a kínálat nagyobbodását, vagy a külföld érdeklődését, mely eddig bizony még nagyon platonikus. A malmok is csak rögtön szállítandó árut vesznek, miután ők is csak ilyen lisztet tudnak eladni és az ó-buzára pedig keverésre egy ideig még szükségük lesz. Tegnap rendkívül nagy volt a forgalom, változatlan áron kb. 50,000 q. került eladásra, főleg raktárúza, melyet egyes spekulánsok most nagy veszteségek árán lebonyolítottak. Ma kb. 15,000 q.-t tett ki a forgalom és az ó-buzát nagyobb tételekben 2½—5 krral jobban fizették mint tegnap. Új búzák változatlan, sőt

16 db j. b. Strasser Zsigmond (Sárosd) 5 db t. ö. és 4 jármos bivaly, Czukorgyár (Schlapanitz) 27 darab bekötői való ökörel, gróf Karolyi László (P.-Gyál) 4 db f. t. Edelstein Armin (Czinkota) 12 f. t. Központi tejszárnok (Mácsa) 18 db f. t. Kohn Sándor (Kecskemét) 3 db fejős tehénél.

Következő árakra jegyzettek páronként:

Elsőrendű jármos ökör	360-440 frt
Középmínőségű j. ökör	290-310 »
Alárendelt minőségű j. ökör	180-240 »

Súly szerint:

Tarka bekötői való ökör	31 ¹ / ₂ -46 ¹ / ₂ »
Fehér bekötői való ökör	27 ¹ / ₂ -46 ¹ / ₂ »
Jármos bivaly	26-28 »

métermázsánként (előszuliban.)

Fejős teheneikért

Fehér szőrtű magyar tehén	55-80 frt
Tarka, kevert származású	70-145 »
	kivételesen 185 »
Bonyhádi (tolnamegyei)	90-165 »
	fizetett darabonként.

Budapesti vágómarhavásár, július hó 21. (Wilhelm Ignác fővárosi állatorvos jelentése a «Köztelek» részére.) Felhajtott 2151 db nagy vágómarha és pedig: 355 db magyar ökör, 356 db magyar tehén, 1206 db szerbiai ökör 127 db szerbiai tehén, 48 db bika és 59 db bivaly. Az e hetivásár dacára az elegendő nagy felhajtásnak élénk hangulatot mutatott; a mely hangulathoz hozzájárult a mult hetibe viszonyítva sokkal több idegen megjelenése és így természetes, az árak javulása is beállott, kivált a jobb minőségűeknél, a melyek métermázsánként 1-2 fttal is emelkedtek. A rosszabb minőségűeknél is mutatkozott 50 kr 1¹/₂ fttalí árválulás. **Következő árakra jegyzettek: Magyar ökör I. rendű 30¹/₂-34 frt, kivételesen 35 frt, magyar ökör közép minőségű 27¹/₂-30 frt, magyar ökör alárendelt minőségű 24¹/₂-27 frt, magyar tehén jobb minőségű 28-33 frt, kivételesen tarka 34 frt, magyar tehén közép minőségű 25¹/₂-28 frt, magyar tehén alárendelt minőségű 23-25 frt, szerbiai ökör jobb minőségű 28¹/₂-33 kivételesen 34 frt, szerbiai ökör alárendelt minőségű 24-27¹/₂ frt, bika 24-32¹/₂ frt, kivételesen 34 frt, bivaly 21-28 frt méterm.-ként (előszuliban.) Legelő tehének 171-240 frtüg párban.**

Budapesti szurómarhavásár, július hó (Ney Samu fővárosi állatorvos telefonjelentése a «Köztelek» részére.) Ide szállított 555 db borjú. Az év e hónapjának megfelelő aránytalan nagy felhozatala folytán érezhető volt a mai borjuvásár egész lefolyása alatt a vásár igen lanyha és vontatottan folyt le. Az árak ismét hanyatlásával a következők: 28-34 kr, kivételesen 36 kr. kg.-ként előszuliban.

Budapesti lovasár, július 21-én. (Hembach Gyula jelentése a «Köztelek» részére.) Felhajtott 731 db, még pedig jobb minőségű háts 20 db, könnyebb kocsió (jukker) 80 db, nehezebb kocsió (hintós) 10 db, ponny 8 db, nehéz igás (fuvaros-ló) 160 db, közönséges igás (paraszt-ló) 180 db, alárendelt minőségű 293 db. Eladott: 351 db, s pedig használatra 314 db, levágásra 37 db. A mai hetivásár azon körülményeknél fogva, hogy helybeli és vidéki vevő nagyobb számban vett részt a vásárlásban, igen élénk hangulathoz nyert lebonyolítást, az üzletek, habár eleinte a követelt túlmagas árak miatt vontatottan, később árengedmények folytán gyorsan és emelkedett árak mellett kötöttek. Különösen keresett volt a könnyebb és nehezebb gazdasági igásló, melyeknek vásárlásában Nógrád, Hont, Esztergom, Fejér, Komárom, Sopron és Pozsonymegyékbeli jelen volt kisebb gazdák és lókereskedők nagyobb tevékenységet fejtettek ki. Tevékeny részt vett még Schwimmer és társa cég Szekesfehérvárról, mint a török kormány részére szükséges háts és könnyebb kocsióvok vásárlásában, továbbá a jelen volt egynéhány bécsi és olasz vevő is, kik az emelkedett árak miatt szükségletök csak egy részét fedezték a felhajtott jó minőségűből. **Következő árak jegyzettek: háts 110-190 forintig, könnyebb kocsió (jukker) 105-250 forintig, nehezebb kocsió (hintós) — — forintig, ponny 46-85 forint, nehéz igás (fuvaros-ló) 95-225 frtüg, kivételesen — frt, közönséges igás (paraszt-ló) 35-90 frtüg, bécsi vágóra 33 db 24-6) frtüg, állatkert részére levágásra 4 drb 11-16 frtüg, katonai mustra 6 db 35-112 frtüg fizetett darabonként.**

Kőbányai sertés vásár, július 22-én. (Első magyar sertésüzlet-részvénytársaság telefonjelentése a «Köztelek» részére.) Az e heti üzlet élénk volt. Heti átlagárak: magyar vál. 320-380 kilogramm nehéz 46-46¹/₂ kr, magyar vágatott 280-300 kg. nehéz 47-47¹/₂ krajczár; Öreg 300 kilogramm tulli 43¹/₂-44¹/₂, vidéki sertés könnyű 45¹/₂-49 kr. Szerb 46-47 kr; páronként 45 kg. élet-súlyvonás és 4¹/₂ engedmény szokásos. **Eleségárak: Tengeri 5-10 frt, árpa új 6-90 frt. Kőbányán átvéve. — Helyi állomány július 15-én maradt 149,130 db. — Hozzájött felhajtás belföldről 13,277 drb, Szerbiából 2719 drb, Romániából — darab; egyéb államokból — darab; azaz: 15,966 db, összesen 165,125 db. — Elhajtás: budapesti fogyasztásra (I-X. ker.) 3356 db, belföldre 1079 drb, Bécsbe 1256 drb, Cseh, Morvaország és Sziléziába 2427 drb, Ausztriába 794 drb, Németbirodalomba 5108 drb, egyéb országokba — db. Szapparyárakban feldolgozott 74 db, összesen 14,094 db, e szerint maradt állomány 151,032 db. A részv.-szállításokban 23,729 drb van elhelyezve. Az**

egészségi és transitó szállásokban maradt július 15-én 6800 drb Felhajtás: Szerbiából 2719 drb, Romániából — drb, összesen 9519. Elhajtás 3522 drb; maradt állomány 5997 db, 3952 szerb, 2045 román. Az egészségi szemlénél jan. 1-től máig 913 drb. a fogyasztás alól kivonattott és technikai czélokra feldolgoztatt.

Bécsi marhavásár, július 18. (A «Magyar Agricola» tudósítása a «Köztelek» részére.) Felhajtás: 2015 magyar, 1436 galicziai, 113 bukovinai, 1058 német, összesen 4622 db ökör, ebből 777 db sovány — A vásár meglehetősen élénk irányzat mellett folyt le s az árak az előző hetéhez képest 1¹/₂ fttal emelkedtek. **Árak: magyar hizó-ökor prima 60-62¹/₂ (63¹/₂), secunda 57-59, tertia 53-56, galicziai hizó-ökor prima 60-62, secunda 57-59, tertia 53-56, német hizó-ökor prima 61-64 (65), secunda 58-60, tertia 54-57 frt mm.-ként vágószuliban. Tehén s bika 25-36 frt mm.-ként előszuliban.**

Egyes eladások:

Magyar hizóökök:	Ár	%	Ár	%
Blau Testvérek, Temesvár	62 ¹ / ₂	38	60 ¹ / ₂	41
Böhm Vilmos, Csab-Rendek	59	41	56	42
Aradi részvénytársaság	63	36	62	37 ¹ / ₂
Gutzjahr M. és fia, Arad	62 ¹ / ₂	37	59 ¹ / ₂	40
id. Hacker Leopold, Sopron	59	38	58	38 ¹ / ₂
Heisler Adolf, Szabadka	58	41	—	—
Józsefvárosi spirítuszfinomító-gyár Temesvár	62 ¹ / ₂	37	59 ¹ / ₂	40
Löw Sámuel, B.-Szt-György	59	41	56	42
Löwinger Ignáz, Pápa	55	43	54 ¹ / ₂	41
Löwinger Salamon Nyőgr	57	41	55	43
Mittelmann és társa, Arad	62	38	60	40
Moskowitz Adolf, N.-Várad	63	37	—	—
Neumann testvérek, Arad	63 ¹ / ₂ -62 ¹ / ₂	37	59 ¹ / ₂	40
Nyitrai Jakab, N. Kanizsa	59	38	57	39
Schwarz M. Mátészalka	62	37	—	—
Szendeff Mihály N.-Kanizsa	60	38	58	40
Weisz H. Magyar-Ovár	58	43	56	44
Czukorgyár, Steinitz	60	38	59	40
Erdélyi hizóökök:				
Brunner I. és Aaron Mihály,				
Kolozsvár	60	38	61	38
Kosch és Schöbi, N.-Várad	60	39	—	—
Mendl Farkas, Szászrégen	60	38	—	—
Voith Gregor, Deés	61	38	—	—

Kassai marhavásár, július hó 6-án. (Demeter Béla városi rendbiztos tudósítása a «Köztelek» részére.) Felhajtás: Urasági igás ökör első osztály 120 db, párja 260-360 frt, másodosztályú 200 db, párja 205-250 frt, magyar tinó 1 éves 40 db, párja 80-100 frt, 2 éves 60 db, párja 130-150 frt, 3 éves 6) db, párja 140-220 frt. — Mustra ökör magyar 60 db, párja 150-240 frt, magyar tehén tenyésztésre 50 db, párja 150-200 frt, levágásra 20 db, párja 180-230 frt, tarka tehén tenyésztésre 120 db, párja 170-260 frt, levágásra 25 db, párja 190-260 frt, friss fejős 50 db, párja 160-260 frt, magyar üsző 1 éves 20 db, párja 60-75 frt, 2 éves 25 db, párja 80-100 frt, tarka üsző 20 db, párja 70-90 frt, 2 éves 25 db, párja 80-115 frt, Remonla-ló 20 db, párja, 320-460 frt, könnyebb igás-ló 8) db, párja 120-250 frt, nehezebb 10 db, párja 200-350 frt, kocus-ló 60 db, párja 160-300 frt, paraszt-ló 100 db, párja 130-280 frt, Anya bárányostól 500 db, párja 9 16 frt, sovány-ürü fiatal 350 db, párja 7-10 frt, öreg 280 db, párja 7-12 frt, mustra-birka 200 db, párja 6-10 frt, bárány 150 db, párja 5-8 frt, Nevelő-kocza malaczostól 15 db, párja 70-100 frt, 1 éves sülő 140 db, párja 25-60 frt, 1¹/₂ éves sülő 30 db, párja 30-40 frt, 2 éves sülő 30 db, párja 35-60 frt.

Rimaszombati marhavásár, július hó 12-én (Brauner Gyula városi állatorvos tudósítása a «Köztelek» részére.) A szarvasmarhavásáron a vételkedv élénk, az árak szilárdak; a javított marha és fejős tehének keresettek, valamint az első osztályú igás ökök is. **Felhajtás: Első osztályú urasági igás ökör 382 db, párja 340-380 frt, másodosztályú 520 db, párja 260-340 frt, kisbirtokos czéljaira 640 db, párja 180-260 frt, első osztályú tarka ökör 8 db, párja 360-400 frt, másodosztályú 20 db, párja 320-340 frt, magyar tinó 1 éves 122 db, párja 70-90 frt, 2 éves 64 db, párja 90-120 frt, 3 éves 76 db, párja 120-180 frt, német tinó nem hajtattott fel, mustra-ökor 14) db, párja 200-260 frt, magyar tehén tenyésztésre 346 db, párja 60-150 frt, levágásra 68 db, párja 65-130 frt, tarka tehén tenyésztésre 24 db, párja 70-140 frt, levágásra 18 db, párja 70-115 frt, friss fejős 35 db, párja 80-140 frt, magyar üsző 1 éves 92 db, párja 60-80 frt, 2 éves 48 db, párja 80-120 frt, tarka üsző 34 db, párja 60-90 frt, 2 éves 27 db, párja 90-120 frt. A lovasár lanyha irányzatú, az árak csökkentek. **Igás-ló könnyebb 743 db, párja 50-150 frt, nehezebb 265 db, párja 150-300 frt, kocus-ló 184 db, párja 260-400 frt, paraszt-ló 648 db, párja 40-150 frt. A juhvásár lanyha, arak szilárdak. Sovány ürü 1749 db, párja 6-8 frt, öreg ürü 1320 db, párja 6-10 frt, mustra-birka 757 db, párja 8-12 frt. Nevelő-kocza malaczostól 22 db, párja 25-40 frt, malacz nélkül 38 db, párja 20-30 frt, 1 éves sülő 86 db, párja 6-8 frt 1¹/₂ éves 148 db, párja 15-20 frt, 2 éves 26 db, párja 18-22 frt, javított hizó 30 db, párja 40-42 kr vágószuliban, a vásár irányzata lanyha, a hizott sertések ára erősen csökkent. **Igás ököket (urasági I. oszt.) vásárolt Garam-Berzenczére Berger Adolf 7 párt, Isvai uradalomba (Nyitra) Schöker Pál tisztartó 2 párt,******

vágó ököket a budapesti közbizáhidra; mustra-ürüket 2 vaggonnal Sziléziába, 1¹/₂ sülőket Pásztóra (Hevesm.)

Mátészalkai marhavásár, július hó 18-án. (Endrődy József tudósítása a «Köztelek» részére.) Felhajtás: Első osztályú urasági igás ökör 120 db, párja 350-400 frt, másodosztályú 150 db, párja 300-350 frt, kisbirtokos czéljaira 200 db, párja 260-300 frt, magyar tinó 1 éves 200 db, párja 120-130 frt, 2 éves 250 db, párja 130-150 frt, 3 éves 310 db, párja 150-180 frt, magyar tehén tenyésztésre 34) db, párja 100-140 frt, levágásra 160 db, párja 70-100 frt, magyar üsző 1 éves 110 db, párja 40-50 frt, 2 éves 170 db, párja 50-70 frt, igás-ló könnyebb 200 db, párja 280-300 frt, nehezebb 250 db, párja 160-180 frt, paraszt-ló 340 db, párja 60-140 frt. Nevelő-kocza malaczostól 100 db, párja 40-50 frt, nevelő-kocza malacz nélkül 200 db, párja 25-35 frt, 1 éves sülő 200 db, párja 14-16 frt, 1¹/₂ éves 230 db, párja 16-20 frt, 2 éves 170 db, párja 20-25 frt. Dacára a szorgos dologidőnek, a vásár igen népes, jól begyűlt volt. A baromvásáron a kínálat igen nagy volt, a keresleten ellenben nagyon meglátszott, hogy a gazdaközönség még keresztben, kalaszban tartja pénzét, idegen keresedők ugy szőlván teljesen hiányoztak, valószínűleg tartottak a dologidőből; de meg is látszott, sőt meg is érzett hiányuk! Az egész vásár lefolyása lanyha, nyomott volt. Az egész vásárt bizonyos lehangoltság jellegezte, holott itten igen élénk vásárok szoktak lenni. Legnagyobb kelete a szarvasmarhának volt, a melynek pedig igen magas ára van. A lovasár egyáltalán nem sikerült, felhajtva hintós-lóvak nem is voltak, holott csupán ebben volt a kereslet, de persze sikertelenül. A szentmihály-napi vásár, mely pedig a gazdaközönségre legfontosabb, a miniszterium által engedély hiánya miatt — b tiltatott; a város azonban e vásár visszaállításáért, illetve engedélyezéséért a gyökérelt alapján a vármegyei alispán úján a miniszterhez folyamodott.

Hol szerezzünk be csemegesajtot? Évenként sok pénz vándorol a külföldre egyik legkedvesebb élvezeti cikkért, a csemegesajtért, egy oly országból, mint a miénk, melynek állattenyésztése a legkiterjedtebbek egyike a kontinensen. Mint minden terén a mezőgazdaságnak, a termények ipari feldolgozása nálunk lassan halad előre, noha az utóbbi időben e téren is magasabb fellendülés észlelhető. Különösen a tej ipari feldolgozása az, mely mind szélesebb körben terjed, mert közvetlen fogyasztót a határokon belül találja. Így a többi között Kamánfalván műsingeni báró Steiger birtokán gyártnak nagyban csemegesajtot, mely minőségére nem maradt mögötte a külföldieknek, arra pedig tetemesen olcsóbb azoknál. Mint jó és olcsó csemegesajt máltán megérdemli, hogy arra a fogyasztó közönség figyelmét felhívjuk. Rendelések a szep-tencz-újfalusi számtartóshoz intézendők, u. p. Ludány (Nyitra megye).

Szerkesztői üzenetek.

«Zöldtakarmány». A zombolyai kazal örvendetesen hódít az országban, s a ki e módon tette el takarmányát, mind a legkedvezőbbben nyilatkozik a dologról. Hogy mennyiben áll az ön által Maercker szájából közölt állítás, azt hazai szakembereinkkel is meg kell vitatni, mielőtt nyilvánosságra hoznók. Annylban azonban Maerckernek már sincs igaza, hogy az édes eltevésnél a takarmány szél megromlik, mert szalmapakolásnál ez nem áll be. Később többet.

S. L. Pata. Felvilágosításai teljesen megnyugtatók, a cikket legközelebb hozzuk. A beklüldött minta oly penetráns sajtuzagu volt, hogy még most is szellőztetjük a szerkesztőség helyiségeit. Természetesen az uton ebben a melegben bomlásnak indult. A szine igen szép. A közbeszárított eszközöltük, az eredmény közlését kérjük.

V. J. Orosháza. Rövid vártatva hozzuk, a cikk iránya helyes.

Z. J. Zaturca Sajnos, hogy tudósítását egy könyv keretét betöltő terjedelménél fogva, lapunkban nem közölhetjük s így kívánságához képest visszaküldtük.

Dr. M. Ö. Nagybecskerek. A tévedés oly eklatáns, hogy mindenki könnyen rá jön, helyreigazítása tehát nem okadatott.

Kiadóhivatali üzenetek.

- R. J. Hede-er. Válaszoltunk.
- P. L. Dős-Jenő. A hirdetést beigtattuk; a beklüldött két ajánlatot rendeltetési helyére juttattuk.
- K. A. Szilács. A címet megváltoztattuk.
- F. E. M.-Szent-Pál. Ajánlatát közvetítettük.
- V. L. Magyaros. K. G. Busa. Válaszunk ment.
- N. P. J. Szolgagyűháza. Válaszunk ment s ajánlatát is elküldtük az illető hirdetőhöz.
- H. O. Zila-Egerszeg. A kért címet megirtuk.
- B. J. Bozjakocina. Válaszoltunk.
- O. S. Koldpuszta. Ez évi folyamunkat megküldtük. Lapunk eddig azért nem járt címére, miután többször vissza lett küldve s így beszüntettük; levele vétele után újra megindítottuk.
- G. J. Pils. A bekötési táblát postára adtuk.

Az Országos magyar gazd. egyesület tulajdona.

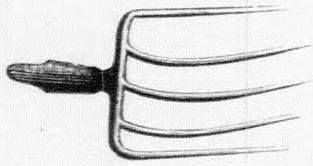
Lapfelügyelő-bizottság: Gróf Dessewffy Aurél, Nagy Dezső, Forster Géza, Kvassay Jenő, Máday Izidor, Rakovszky István. — A szerkesztés- és kiadásért felelős: Forster Géza. Szerkesztéssel megbízva: Baross Károly, Társszerkesztő: Rubinek Gyula.

SCHVARCZ JÓZSEF és Társa

gép-, szerszám-
és gazdasági kellék-telep

BUDAPEST,
Váci-körút 26.

Gazdasági gépek és eszközök:



Ekék. New-Hungaria sorvetőgép.
Széna-gyűjtők. Takarmánykészítő-
gépek.



Répaemelő- eszközök:

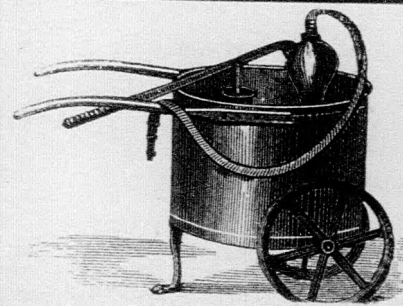
Répaásók és kapák, repakiemelő-
villák, fejszék, rakodó-villák és
répaszelet-kampók.



Kutak, amerikai- és szárnyas szivattyúk, házi- és kerti kutak, körforgó-szivattyúk víz-
lecsapolásokhoz és minden más szerkezetek.

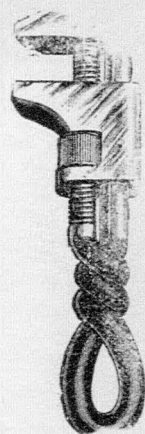
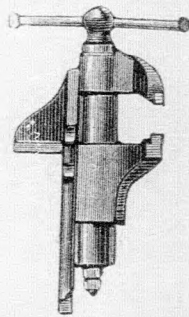
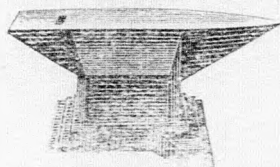
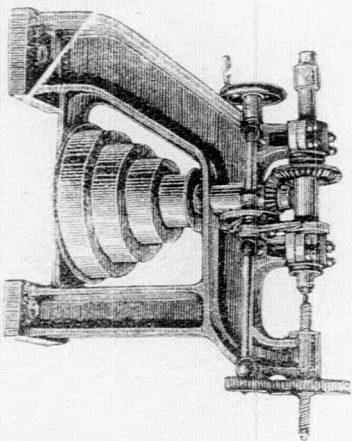
Kerti fecskendők, targonczákon, viztartányokon, lokomo-
bil-fecskendők; tüzi fecskendők.

Forrcsővek és kútcsővek, öntött és kovácsolt vasból;
kőagyag-csővek. Gummi-
tömlők, szivattyúzások és fecskendezéshez. Duplaszövésű kender-
tömlők.



Kovács- és lakatos-műhelyi szerszám-felszerelések:

Stájer üllök és satúk, fűvők, táborig tűzhelyek;
lemezvágók, lyukasztó-gépek;
francia mintájú furógépek, **eszterga-
padok**; I-a angol-aczelkalapácsok; öntött
aczel-reszelők; angol és francia körfűrészek.



Nagy széntakaritást ered- **olivin cséplő-gépolajunkat,** valamint patens **Latzko-**
ményező, szavatolt minőségű Schvarcz tűzrostélyaink,
melyből 1000-nél több szerelvénnyel van alkalmazásban, — kiválóan ajánljuk 25%-os széntakaritást. Egy készlet cca 35 frt.

Legkitünőbb hosszú fonalu **juta-** lenvászonból, valamint **szekér-, kazal-**
mentes egy darabból szőtt varrás nélküli zsákok és repczeponyvák, továbbá telített
természetes színű **vizhatlan takarók.** — 62 kr. beküldése mellett mintaszák rendelhető.

Hamisítatlan **úszó-szekérkenő,** mint keverékmentes tiszta zsiradék,
gipsz és könnyebb a víznél és azon úszik, a mi
pát-mentes egyúttal vegytiszta minőségének próbája
is. 25 gkos próbálada 3 frt.

SCHVARCZ JÓZSEF és TÁRSA cég
sürgönczime: **„ÚSZÓ BUDAPEST.”**

Árkönyvünket kívánatra ingyen és bérmentve küldjük meg.



Nagy széntakarítás érhető el kiváló hatású Annihilator kazánkó-olító és tisztító szerünk által. — 1 kgr. (80 kr.) egy heti munkára elegendő.

Mezőgazdaság

A törvény-
tonos, szakadat-
mely új és új-
ujabb és újabb-
ségessé. A leg-
magunkat, mind-
eletet, mert el-
eztök csomópor-
rendező kezéve-
gíteni hivatva v-
nyomását érezt-
rátusa mozgásb-
keinek legiszlat-
egyéb csoportja-
kélyebb kölcsör-
eztőt találunk,
a mezőgazdaság-
gékonyak s így-
hogy kívánalma-
zett közszükség-
organumokat g-
Azt a célt, hogy
figyelemmel legy-
mint az ipar, ke-
melyek a közve-
szállva: csak a-
nek helyes rend-

Addig, míg
a viszonyokkal,
vetkezés hatalm-
kivivnunk a le-
kérdés és kieleg-
ket eddig állami-
hozás lassúsága,
politikai helyzete
Helyes alak-
készülő viszonyai-
tekinteniünk a
kulturalis törven-
ezuttal az 1888-
kivánunk néhány-
áttekintésben.

A gazda hit-
s különösen ott,
mivelésre gyors-
kérdések egyikét
litást ígér elhely-
nyegehez pedig t-
idők tartoznak. E-
sok helyütt vette
kozását. Érdekes
ban történt. Az
kok felállításával
éleszteni, ezek az
egyhanguságát, t-
tak, a minek nem
Ez a körülmény
26-iki czári uká-
kormányfelügyele-
is tulságba téved-
mészetében rejlt-
könnyített hitelvi-
tottak s a kamat-
nél tömeges kése-
szont a terhelt b-
verezése, szóval
annyira ment a d-
csappant bankoka-
talpra állítani.

Az 1889. ja-
ukázók a gabona-
lozzák, nem éper-
és felhatalmazták
beraktározott gab-
ket adjanak s ho-
zésbe külföldi cze-
gabona eladása u-
lett ennek az in-
adatok hiányában

GAZDASÁGI JOG.

Rovatvezető: DR. SZILÁRD FERENCZ.

Mezőgazdasági törvényhozás a külföldön.
(1888—1889.)

A törvényhozás munkája napjainkban folytonos, szakadatlan, mint maga az élet mozgalmá, mely új és új kérdéseket vet felszínre, mindig újabb és újabb viszonyok rendezését teszi szükségessé. A legiszláció, hogy úgy fejezzük ki magunkat, mindig bizonyos távolban követi az életet, mert előbb kell kifejlődni az új relációk csomópontjainak, hogy közéjük nyulhasson rendező kezével s a közszükségnek, melyen segíteni hivatva van, először társadalmi téren kell nyomását éreztetnie, hogy a törvényhozás apparátusa mozgásba jöjjön. A mezőgazdaság érdekeinek legiszlatorius támogatásánál a létezők egyéb csoportjaival szemben mégis feltűnően csekélyebb kölcsönhatást, feltűnően lassabb reakciót találunk, mert ama széles körök, melyek a mezőgazdaság terén érdekeltek, kevésbé mozgékonyak s így nem annyira alkalmasak arra, hogy kívánalmaik, mint konkrét alakban kifejezett közszükség jelentkezzenek és a centrális organumokat gyors tevékenységre serkentsék. Azt a célt, hogy a törvényhozás ép annyi éber figyelemmel legyen a mezőgazdák érdekei iránt, mint az ipar, kereskedelem, művészetek stb. iránt, melyek a közvélemény központjait tartják megszállva: csak a jövőben, érdekeink képviselőinek helyes rendezésétől remélhetjük.

Addig, míg ezt elérjük, meg kell alkudnunk a viszonyokkal, társadalmi eszközökkel és a szövethatalmas fegyvereivel kell elismerést kivívunk a lét harcában, mert megoldandó kérdés és kielégítetlen szükség van elég, melyeket eddig állami uton rendezni vagy a törvényhozás lassúsága, vagy az állam finansziális, vagy politikai helyzete meg nem engedett.

Helyes alakulásnak még csak most indulni készülő viszonyaink közt tanulságos dolog végtekintünk a külföld jól-rosszul sikerült agrikulturális törvényhozási kísérletein, melyekből ezuttal az 1888—1889. években hozottak közül kívánunk néhányat röviden ismertetni e sommás áttekintésben.

A gazda hitele a változott viszonyok közt s különösen ott, a hol az áttérés a belterjesebb mivélésre gyorsabban ment végbe, a legégetőbb kérdések egyikét képezi. A tőke nagyobb mobilitást igényelt elhelyezést keres, míg a földhitelek lényegéhez pedig természetesen a hosszú határidők tartoznak. Ennek az ellentétnek kiegyenlítése sok helyütt vette igénybe a legiszláció beavatkozását. Érdekes e részben az, a mi *Oroszországban* történt. Az orosz kormány előlevezési bankok felállításával igyekezett a földvásárlási kedvet élesíteni, ezek azonban megúván a földhitelezet egyhangúságát, tőzsdéi spekulációkba bocsátkoztak, a minek nem egy közülök áldozatul is esett. Ez a körülmény adott okot az 1889. évi június 26-iki csári ukázra, mely a bankokat jóformán kormányfelügyelet alá helyezte. De más oldalra is tulságba tévedt az új intézmény. A nép természetében rejlő, vagy más egyéb okokból a könnyített hitelviszonyok könnyelműségre csábították s a kamatok és amortizációk befizetésénél tömeges késedelem állott be, melyekből viszont a terhelt birtokok nyakra-főre való elárverezése, szóval áldatlan állapot keletkezett; sőt annyira ment a dolog, hogy a bevételeikben megcsappant bankokat állami pénzsegélyvel kellett talpra állítani.

Az 1889. január 24. és február 18. án kelt ukázok a gabonaértékesítés megkönnyítését célozzák, nem épen szokott eszközökkel. Utasítják és felhatalmazzák a vasúti igazgatóságokat, hogy beraktározott gabonakészletekre készpénzelőlegeket adjanak s hogy lépjenek közvetlen érintkezésbe külföldi cégekkel a szállításra bejelentett gabona eladása iránt. Hogy micsoda eredménye lett ennek az intézkedésnek, a felől közelebbi adatok hiányában s mert a tavalyi éhínség és a

közbejött gabonatalal minden egészséges kivitelnek útját vágta: nem vagyunk tájékozva.

Románia, mint legújabbban minden téren, az agrikultura és a gazdák helyzetének emelését célzó törvényhozás terén is nagyot haladt. Személyes gazdahitel megteremtését célzó intézményei közül érdekes, hogy az élő és holt fundus instruktus elzálogosítását törvény útján lehetővé tette. Sokkal nagyobb arányú és jelentősebb reform az, hogy a kincstári birtokokat fokozatosan paraszt szeszziókka alakítja át. A kellő forgalmi tőkéről rendezett bankhitel utján történt gondoskodás.

Anglia 1889-ben állított fel külön földművelési miniszteriumot.

Hollandiában az 1889. évi márcz. 26-án, május hó 12-én és július 28. án kelt három kir. rendelet az állategészségügyet s a járványok idején kiirtott állatokért járó kártalanítás ügyét szervezte ujja. Az 1889. júl. hó 17-én kelt kir. rendelet az új földtani intézet szervezeti szabályzatát írja elő s az 1889. június 23-iki törvény a vajhamisítást rendszabályozza meg.

Az északamerikai *Egyesült-Államok* 1889. évi febr. 9-én kelt törvénye a földművelési ügyosztályt mint külön végrehajtó hatalommal felruházott központi hatóságot szervezte. Különösen figyelemreméltó jelenség, hogy e törvényt, mint a mezőgazdasági kormányzat önállósága tekintetében annyira kiváló vívmányt a törvényhozás alkotmányos jogával élve, a köztársaság elnöke részéről emelt vető daczára vitte keresztül. — *Argentína* köztársasága földtani állomást és ezzel szerves kapcsolatban gyakorlati gazdasági tanintézetet létesített az 1889. évi október hó 5-ről kelt törvényével. — *Kanadában* rendeletileg szabályozták a gazdasági kiállítások rendszerét s a díjazásokat.

Mióta a hustermelés az egész művelt világon mind nagyobb arányokat ölt, s annak érdekében a tudomány a járványok természetét s okait kutatja, az állategészségügyi és állatbiztosítási ügy állandóan foglalkoztatja a törvényhozásokat. A keretül vett időben különösen *Észak-Amerika* és *Svájc* vonják magukra figyelmünket. *Pensylvánia* szigorú zárlati intézkedéseket hozott a járványok terjedése ellen. *Schaffhausen*-kanton 1889. évi február hó 19-ikeről kelt törvénye pedig az egészségügyi okokból kiirtott állatokért járó kártalanítás módjait alapította meg. Főbb elvei a következők: Ha az így kiirtott állat egészségesnek bizonyul, teljes értéke, ha pedig a bajban tényleg szenvedett, az érték $\frac{3}{4}$ része térítendő meg, a hasznosítható részek értékének levonásával. Ezen értékekhez a megsemmisített alom és takarmány hozzászámítatik. A kártalanítás összegének $\frac{1}{3}$ részét az illető község, $\frac{2}{3}$ részét az államnak és célra képezett alapjai viselik. Külön biztosítás esetén a kártalanítási összeg aránylag a biztosítás veszeljét viselő intézet javára esik. Az állam ezenkívül szubvenziót nyújt a biztosítási intézeteknek, de egyszersmind felügyel arra, hogy az törvény szerint felében a kárösszegek fedezetére, másik felében pedig a tartalétköze szaporítására fordítsassék, mely utóbbi az intézet (részvénytársaság vagy szövethezet) feloszlása esetén a kanton részalapjához csatoltatik.

Kuriózumként felhozzuk még, hogy *Pensylvánia-állam* az 1889. évi május 15-iki törvényvel behozott kutyaadóból a kóbor ebek által a juhnyájokban okozott károk fedezésére teremtett biztosítási alapot. Ehhez hasonló intézkedéseket találunk *Massachusetts-államban* is.

A külföld példái, ha nem is mindig követendők, többnyire tanulságosak. Alkalmasak arra, hogy saját viszonyokra vessenek világot s összehasonlítás útján a saját viszonyaink ismeretét elősegítsék. A mozgalom, mely a mezőgazdaság sokait felreismert érdekeit legújabb felszínre hozta és a megoldatlan kérdések rendezését,

valamint a sok tekintetben fenyegető helyzet orvoslását követeli, mindenütt tért hódít, a hol a közvagyonosodás iránti érzék honol. Figyeljük meg, miként védelmezik érdekeiket mások s legyünk résen a magunkéi mellett.

Braun Ignác.

A büntető-novella.

Bármily jeles mű legyen is egyetlen kodexünk, az 1878. évi V. és az 1879. évi XL. t. cikkekből álló büntetőtörvénykönyv, a gyakorlat több intézkedésének helytelen voltáról győződött meg érvényének viszonylag rövid tartama alatt. Az igazságügyminiszter által a képviselőház elé terjesztett novella van hivatva a hiányokon segíteni és ez tényleg majdnem mindazon intézkedéseket felöleli, melyeknél a jogászok közvéleménye reformot sürgetett. Mi e helyütt a novellának csak ama részeivel kívánunk foglalkozni, melyek a gazdasági foglalkozás körébe vágnak. A legnagyobb zavart e téren a mezei károsítások és lopások terén találjuk, mert míg az erdőtörvény (1879. évi XXXI. tcz.) az erdei e nemű kihágásokat kivonta a büntetőjog teréről, sőt azok elbírálását a közigazgatási fórumok elé utalta, a mezei kihágásokra nézve maradt a régi állapot, a melyben a fogalmak határai megvonva abszolúte ninesenek s oly büntetendő cselekmények, a melyek valóban igen enyhe beszámításra tarthatnának igényt, sokszor a sújtó igazságszolgáltatás legnagyobb szigorával találkoztak, a forum pedig maradt a büntetőbírótság, noha az okok, melyek az előbbi törvényben kimondott eltérést igazolták, teljesen analogok úgy az egyik, mint a másik csoportjában az e nemű törvénytelen-ségeknél.

Igaz, hogy a jogtudomány szempontjából nem volna szabad az igazságszolgáltatás és közigazgatás jogköreit összekeverni; igaz az is, hogy elvileg a közigazgatási ut semmivel sem gyorsabb, a közigazgatási uton való megtorlás semmivel sem hatékonyabb, mint az, melyet a bíróság előtt keresünk, de ha az élet követelményeiből indulunk ki s a konkrét viszonyokat veszzük alapul, elismeréssel kell adoznunk az erdőtörvény intézkedéseinek és reformot kell sürgetnünk a mezei lopások és károsítások terén ugyanily irányban s ugyanily értelemben, annál is inkább, mert az esetek sokféleségében rendkívül nehéz megvonni a határvonalat, a hol a kriminalitás kezdődik.

Ilyen irányban a novella semmi lényeges újítást nem tartalmaz. Pedig a mezőgazdaság termékei exponált és hozzáférhető helyzetüknél, rendeltetésüknél fogva bizonyos megkülönböztetésre tarthatnának igényt a tulajdonvédelem szempontjából. Az egyes cselekmények nehezebb bizonyítása is oly körülmény, mely az eljárás egyszerűsítését és lehetőleg közvetlen voltát követeli. Mindezek a tényezők a minősítésre is visszahatással kell hogy legyenek. Enyhébb beszámítás, de gyors megtorlás körülbelül az a két elv, melyet a mezei károsítások és lopások megtorlásánál szem előtt kellene tartani. — Az új mezőrendőri törvénytervezet tartalmaz egy egész fejezetet ezekre vonatkozólag, de laza szövegezésben és minden hivatkozás nélkül a büntetőtörvénykönyv rokonintézkedéseivel. Ha egy ehhez hasonló törvény létesülne, az csak még zavarosabbá tenné a helyzetet, úgy, hogy valóban nem lehetne meghatározni, milyen cselekmény melyik szakaszba ütközik tulajdonképen s vajjon milyen forum elé tartozik.

Nézetünk szerint a feladat az lenne, hogy, ha már az erdőtörvény rést tört a bírói és közigazgatási hatáskör elkülönzésének elven, a szoros értelemben vett mezei lopás és a károsításoknak kriminális jellegű esetei szigorú és átlátszó fogalmazással vétessenek ki a büntető kodex keretéből és szabályoztassanak az erdőtörvény büntető

határozatainak szellemében. Mert tarthatlan állapot volt az eddigi, midőn maga a károsult szenvedett legtöbbet a hosszan húzódó eljárás folyamán és csekély jelentőségű lopásokra sokszor drákói szigorúságu büntetéseket volt kénytelen a bíró kiszabni. Vegyünk pl. egy esetet: Valaki deszkakerítéssel körülvett szőlőből, három szem barackot lopott. Daczára annak, hogy e cselekmény a lopás tárgya szerint csak a kihágási törvény 126. §-ába ütköznek, a bemászás a büntető tvkv. 336. §-ának 3. pontjához képest azt *büntette* minősíti, mely a 340. § szerint öt évig terjedhető börtönnel büntetendő. A 336. § 3. pontját a novella is átveszi, de a 126. §-ban jelentékeny enyhítést statuál. Álljon itt a szakasz szövege:

126. §. A ki két forint értéket felül nem haladó elemi vagy élvezeti cikket lop, elsikkaszt vagy jogtalanul elcsajátít, nyolcz napig terjedhető elzárással büntetendő.

Mindazonáltal két forint értéket felül nem haladó elemi vagy élvezeti cikkek oly körülmények közt való ellopása, a melyek azt a büntető törvénykönyv szerint egyébként büntette minősítene, csak az esetben képez kihágást, ha az a lopott dolognak rövid idő múlva való felhasználása célzatával követett el.

Az ilyen lopásnak büntetése egy hónapig terjedhető elzárás.

A jelen szakaszban meghatározott kihágás miatt az eljárás csak a sértett fél indítványára indítandó meg.

Ezzel némileg korlátozva van ama tulságos szigor, mely éppen a minősített lopás eseteinél annyi visszatetszésre nyújtott alkalmat.

Ugyancsak a mezei károsítások sajátos természetét veszi kiindulási pontul a 127. §.

127. §. Nyolcz napig terjedhető elzárással büntetendő, a ki idegen ingó dolgot tudva, jogtalanul használ el és által azt megrongálja vagy értékében csökkenti, vagy a jogtalan használat által egyéb módon kárt okoz.

Ugyanezen büntetéssel büntetendő: a ki másnak ingó vagy ingatlan vagyonát szándékosan vagy jogtalanul megrongálja, vagy az utóbbinak a földtől el nem választott termékét felhasználja, a mennyiben az okozott kár öt forint értéket meg nem halad.

Az eljárás csak a sértett fél indítványára indítandó meg.

Ennek súlyosabb eseteivel az 1878. évi V. tcikkbe illesztendő 418., 419. és 420. §§-ok foglaloznak:

418. §. A ki idegen ingó vagy ingatlan dolgot szándékosan és jogtalanul megrongál vagy megsemmisít, a mennyiben az okozott kár öt frtot felülmul, vétséget követ el és három évig terjedhető fogházzal és ezer frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetetik.

A kísérlet büntetendő.

A bűnvádi eljárásnak csak a sértett fél indítványára van helye.

419. §. Büntetett képez a cselekmény és egy évtől három évig terjedhető börtönnel, ugy szinten kétezer frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő, ha az a tanuk, szakértők, közhivatalnokok, törvény által alkotott testületek vagy hatóságok tagjai vagyonán, ezeknek tanuzása, véleménye, hivatalos eljárása, vagy hivatásuk gyakorlása miatt, boszúból követett el.

421. §. A ki másnak ingatlan vagyonát jogtalanul elfoglalja, vagy annak földtől el nem választott termékét jogtalanul felhasználja, a mennyiben súlyosabb büntetés alá eső cselekmény nem fogor fenn és az okozott kár öt forint értéket felülmul: vétséget követ el és három hónapig terjedhető fogházzal, valamint kétszáz frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

A bűnvádi eljárásnak csak a sértett fél indítványára van helye.

Hogy a tulajdon elleni büntető cselekményeknél maradjunk, felemlítjük, hogy a 336. § azon pontja, mely szerint a szolgálatadó meglapása minden esetben büntetett képez, a novellából — és helyesen — kihagyott.

Nehezen nélkülözük a büntető-novellában a hamisítások megtorlását célzó intézkedéseket. Ki akarná tagadni, hogy, ha valaki bizonyos speciális rendeltetésű vagy előállításának módja vagy anyaga tekintetéből körülírt anyag helyett értéktelen anyagokat vagy hamisítványokat ad el: a csalásnak egy egészen közönséges módját üzi. Különösen fontos ez az élelmiszerekkel, orvos- és vegyi szerekkel, műtrágyáknál stb. a hol a publikum most minden biztosíték nélkül van a hamisítókknak kiszolgáltatva, pedig az ilyen üzelmek, melyek sem a ravasz fondorlatot, se a tévedésbe ejtés célzatát, sem az anyagi károsítást — tehát a csalás tényezőit — nem nélkülözik, méltán megérdemelnék a büntető bíróság figyelmét.

Végül, hogy minden, a gazdaságot érdeklő intézkedésre kiterjedjünk, bemutatjuk a novella egy új fejezetét a határ- és földmérési jelek megrongálása és megsemmisítéséről:

XXXVI. a) fejezet. Határ- és földmérési jelek megrongálása és megsemmisítése.

421. a) §. A ki az ország határának megjelölésére szolgáló szobrot, kő vagy faoszlopot, árkot, kő- vagy földhalmot, vagy más jelzőt szándékosan és jogtalanul megrongál, vagy ha a szobornak vagy oszlopnak feliratát vagy egyéb megjelölését részben vagy egészben olvashatatlanná vagy felismerhetetlenné teszi: vétséget követ el és hat hónapig terjedhető fogházzal büntetendő.

421. b) §. Három évig terjedhető fogházzal és hivatalvesztéssel büntetetik az, ki az előző §-ban felsorolt határjeleket szándékosan és jogtalanul, ha nem is a birtokviszonyok megzavarása céljából megsemmisíti, kidönti, szétrombolja, felismerhetetlenné teszi vagy áthelyezi. A kísérlet büntetendő.

421. c) §. A 421. a) §-ban meghatározott cselekmények büntetése három hónapig terjedhető fogház, a 421. b) §-ban körülírtak pedig egy évig terjedhető fogház, ha azok törvényhatósági vagy községi határjelre vonatkozólag követtenek el.

421. d) §. Vétséget követ el és három hónapig terjedhető fogházzal büntetetik az, a ki a polgári, vagy katonai hatóságok által elrendelt földmérés (háromszög mérés) céljából felállított gúlát, oszlopot, csöveket, vagy e célra alkalmazott más jelzőt szándékosan és jogtalanul megrongál, megsemmisít, eltávolít, vagy áthelyez.

Mikor tekintjük a gabonát átvettnek?

Ez a kérdés igen sok esetben, különösen mikor arról van szó, hogy kit terhel a kárveszély, igen nagy jelentőségű, mert minden ingó dolog adas-vételénél áll az elv, hogy az átvétel az eladó, azontul a vevő viseli a veszélyt. Eltekintve itt a kereskedelmi jog és különösen a kereskedelmi szokások eltérő intézkedéseitől, melyek csak bizonyos korlátok között, bizonyos előfeltételek mellett és azon velem alapján nyerne alkalmazást, hogy az ügyletet kötő fél ismeri speciális szabályait. Két példával akarjuk illusztrálni, vajjon milyen viszonyban állanak az eladó és a vevő ebben a kérdésben a magyar magánjogi felfogás szerint.

A. megvesz B.-től 100 hl. búzát és 50 hl. morzsolt kukoricát megtekintés után világosan megállapított áron. Felmennek a magtárba, hol a kukorica éppen 50 hlteres garmadában, a búza pedig 100 hlternél nagyobb tömegben áll. A vevő fel is mérte a kukoricát s kijelenti, hogy ezt átveszi, de majd két hét múlva viteti csak el, a búzával együtt, melyből akkor majd 100 hltert kiméret. Nyomban ki is fizeti egy kukorica, mint a búza teljes árát. Harmadnapra tűz üt ki a faluban s a biztosítatlan gabona hamuvá ég. A vevő pert indít az eladó ellen az egész vételár, mondjuk 800 frt iránt, melyből 600 a búza, 200 a kukorica ára.

A bíró, ha helyesen ítél, el fogja utasítani a felperest a 200 frtra irányuló keresetével, de marasztalni fogja felperest a 600 frt visszatérítésében.

Miert? Azért, mert itt a kukoricát átvettnek, a búzát át nem vettnek kellvén tekinteni, az elsőre nézve a veszélyt a vevő, a másodikra nézve az eladó viselte.

Ingó dolog ugyan rendszerint csak kézzől-kézre való átadással tekintetik átvettnek, de kivételt képeznek az ugynevezett folyó és felosztható öszszdolgok, melyek csak mérésel határozhatók meg rendszerint s a legtöbb esetben tömegüknél fogva kézzől-kézre nem adhatók. Ezeknek az átadása jelképesen történik. A jelképes átadás eszközei a többi közt a felmérés, kulcsátadás, bornál a lepecsételés. A jelképes átadás joghatálya ugyanaz, a mi a tényleges átadásé, hogy t. i. a tulajdonjog és ellenkező megállapodás hiányában a kárveszély is, vétkes gondatlanság esetét kivéve, átmege a vevőre.

A kukorica a felméréssel jelképesen átadott, a búza nem. Hogy a vevő a vételért kifizette, nem bizonyít az átvétel megtörténte mellett, mert ezzel ő csak előbb tett a kétoldalú szerződésből reá hármló kötelezettségnek eleget, míg az eladó részéről a teljesítés egy része, t. i. az átadás közmegegyezéssel elodáztatott. Szintugy nem pótolja az átadást az sem, hogy a vevő a magtárba felment, a búzát megtekintette és minőségével megelégedett, mert mennyiség szerinti mérés nélkül át sem vehette. A megoldás, mely első pillanatra furcsának látszik, így helyes és az eladó, a kit a búzában eshető kár veszélye terhelte, az át nem adott búza árát megteríteni tartozik.

Ugyancsak az átadás kérdésén fordul meg a következő eset:

Péter megvesz Páltól 100 mmáza búzát oly feltétellel, hogy szeptember 3-án a Duna partjára kikötött hajóján átveszi s a vételért a berakás után fizeti ki. Pál a mondott napon megjelenik szekérével a parton, de Péter nem jelentkezik. Megkezdi maga a berakást, de mikor 50 mmázsát már berakatott, szelvihar kerekedik, elragadja a hajót, nekiviszi a malomnak, hol léket kap és a rakományval együtt elsüllyed.

Péter megtagadja a fizetést, de Pál, a ki igazolni tudja, hogy 50 mmáza búza már a hajón volt, annak vételáráért, 500 frtert megpereli őt.

Ebben az esetben az eladónak kell igazat adnunk, mert igaz, hogy a gabona átadásánál se Péter, se annak megbízottja nem volt jelen, de mulasztás terheli őt elmaradásáért és Pált nem lehet arra kötelezni, hogy Péter mulasztása miatt ő se teljesítse a szerződésnek az átadásra vonatkozó részét. Az 50 mmáza, mely a hajóba berakatott, tehát átadottnak tekintendő és Péter nem szabadulhat meg a kárveszélytől Pál rovására olyképp, hogy a szerződésnek eleget tenni egyszerűen elmulasztja. Péter tehát tartozik 500 frtot fizetni, ha mindjárt sovány is a vigasztalás, melyet 50 mmáza búza nyújt — a Duna felekén.

Meddig terjed a gazda kártérítési kötelezettsége a háziállatok által okozott károk tekintetében?

Az általános elv ugy szól, hogy mindenki felelősséggel tartozik a háziállatai által okozott károkért, a mennyiben megállapítható, hogy az állat őrzésénél a szükséges óvatosságot elmulasztotta. Bírósági gyakorlatunk a kártérítési kötelezettséget minden irányban igen szűk korlátok köze szorítja, a mi viszont oka kártérítési jogunk fejlettségének és hasonló perek csekély számának. A kártérítési jog nagy aránya fejlődést vett Angliában, hol a bíróságok sokszor halatlan kártérítési összegekben marasztalják el a gondatlan alpereseket. Nemrég kártérítési kötelezettséget állapított meg egy angol bíróság valaki ellen, a kinek a kutyája pajkos jökedvében egy juhnyáját a tóba kergetett, mely alkalommal a birkák nagy része vízbe fullt. Alperes azon védekezését, hogy ennek oka nem a kutya fegyelmetlenségében, hanem a juhok rendkívüli gyáva-ságában keresendő, a bíróság mellőzte.

Az orsz. gazdasági

Nyilvános ve

Budapest,
Gazdasági cikkek,
takarmány, közér-
tos hiteles és hi-
tányos

Dr. Neum

kir. keresk.

TAR

KÉ

legj

baltac

HA

BUDA

GA

vasöntöde

A) géj
berendezés
seket, tran

B) Ké

gerek- és ágy
Henge

malmászathoz
berendezés

Facsis
gépek.

Vizikere
Villan
Zsilipe

tiós dynam

Örök

A dunafő

donát képező

10^{1875/1600} □ h

1892. évi augu

uradalmi ispán

szóbeli versen

tételek a dun

hivatalos órák

Kelt Duna

Az orsz. gazdasági egyesület pártfogása alatt.



Nyilvános vegyvizsgáló állomás

Budapest, Bálvány-utca 18.
Gazdasági cikkek, műtrágya, föld, víz, bor, takarmány, kőszén, agyag stb. gyors és pontos hiteles és hivatalos vegyvizsgálata jutányos díjazás mellett.

Dr. Neumann Zsigmond
kir. keresk. törvényszéki vegyész

Schulz Ferencz
BÉCS

V., Ziegelofengasse és Phorusplatz Nr. 3.
Vendéglői és pinczegazdasági cikkek gyára.

Ajánlja az idétől kezdve forgalomba hozott, a lehető leg-egyszerűbb, legjobb és legtartósabb kivitelben előállított **önmoosirozó** (selbstmoosse) és **nyomócsapjait rézből és ágyúérczből**. A csapok tartóssága és könnyű kezelhetőségéért kezeség vállalatik. A jótállási idő alatt esetleg előjövő törések azonnal és ingyen javíttatnak.

Árjegyzékek

az összes vendéglői, pinczegazdasági cikkekről kívánságra ingyen küldetnek.

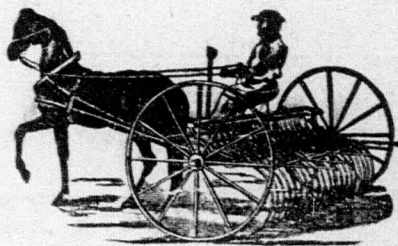
KÜHNE EDE

gazdasági gépgyára

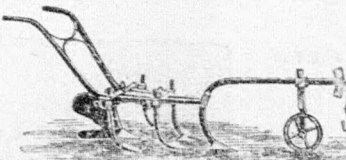
Mosonyban.

Főraktár:

Budapest, VI., Váci-körút 21



ajánlja a beállott időnyre: mivelő-eszközöket, lókapákat, töltőgépeket, új répagyomláló lókapát, 18 frt. — Amerikai szenagereblyeket 65 frt és 95 frt. — Cseplőkész-letek, rosták, konkolyozók, sack-féle vaskók, valamint a legjobb Laacke-féle szántó és rétboronák, könnyű, olcsó keztősekek nagy készletben vannak raktáron.



Uj, olcsó sorvetőgépek!
1892. évi Abrás Árjegyzékek bárkinek szolgálatára állanak és kívánatra azonnal megküldetnek.

TARLÓ BEVETÉSÉRE:

tarlórépa, őszi búkkönyvmag és csibehúr;

KÉVEKÖTÉSRE:

legjobb amerikai hancskötél, legjutányosabban kapható;

baltacim és biborheremag

pedig a legmagasabb napi áron vásároltatik

HALDEK IGNÁCZ

magnagykereskedésében

BUDAPEST, Károly-körút 9. szám.

GANZ ÉS TÁRSA

vasöntöde és gépgyár-részvény-társaság Budapesten,

készít:

A) gépeket és építési munkákat, teljes malom-berendezéseket, vasuti kocikat és vasuti fölszereléseket, transmissiókat.

Speciálitásai:

B) Kéregöntvény vasuti kerekek, váltók, zúzóművek, hengerek és ágyugolyókhoz.

Hengerszékék kéregöntetű hengerekkel mind a magas malmászathoz mind pedig a parasztra örléshez s egész malom-berendezések.

Faesiszoláshoz, papir- és cellulóza gyártáshoz való gépek.

Vizikereket nagy sikerrel pótló turbinák.

Villamos világítás nagy távolságra is a motortól.

Zsilipek, csővezetékek, frictiós kapcsolások, rotatiós dynamométerek. Aczélöntés.

Örökeladási hirdetmény.

A dunaföldvári magyar királyi alapítványi uradalom tulajdonát képező Tolnamegye Kömlőd község határában fekvő 10^{1375/1600} hold Wirthskopf-föld örök ároni eladása iránt 1892. évi augusztus hó 22-én délelőtti 9 órakor a dunaföldvári uradalmi ispáni hivatalban írásbeli zárt ajánlatokkal egybekötött szóbeli versenytárgyalás fog tartatni. A részletes eladási feltételek a dunaföldvári uradalmi ispáni hivatalban a délelőtti hivatalos órák alatt betekintheők.

Kelt Dunaföldváron, 1892. évi június hó 28-án.

Az ispánság.

SCHWARZ IZIDOR, olaj és zsirneműek nagykereskedése

Cs. kir. feleketett becsüs

Bécs, Praterstrasse 49.

Főtranszító-raktárak: Fiume, Triest, Teschen. — Növényi, állati és ásványi olajok és zsirneműek be- és kivitele. — Elismerési okmány kitünő szállításért.

Elektroms kiállítás Bécs 1883 Budapesti országos kiállítás 1885 Jubileumi ipar-kiállítás Bécs 1888

Bíró tag az Ált. mezőgazdasági és erdőszeti kiállításon Bécsben 1890 „Hors concours”. Elismerési okmány a Ricinus termelésnek általam Ausztria-Magyarországban való meghonosításáért.

Olivaolaj igen szilárd	Paraffin lanya
Pálmaolaj emelkedő	Faggyú lanya
Cocosolaj emelkedő	Glycerin lanya
Ricinusolaj emelkedő	Elain igen szilárd
Repczeolaj hanyatló	Csontzslr lanya
Lenolaj hanyatló	Csontolaj lanya
Lonolajfjrniss hanyatló	Halzsir hanyatló
Terpentinolaj szilárd	Disznózsir szilárd
	Szalonna szilárd
	Colofonium lanya
	Timsó lanya
	Szüksó lanya
	Hamúzsir lanya
	Enyv lanya
	Napraforgó virágolaj lanya

Kenésre alkalmas ásványolaj
Amerikai ásványolaj igen szilárd
Orosz ásványolaj lanya
Petroleum lanya

SCHLICK-féle

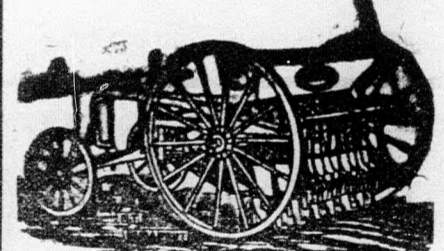
vasöntöde és gépgyár-részv.-társaság Budapesten.

Gyár és központi iroda: VI. ker., külső váci-út 1696/99. sz.
Városi iroda és raktár: VI. ker., Podmaniczky-utca 14. sz.
Fiókraktár: VIII. ker., Kerepesi-ut 77. szám.

Ajánlja kitünő szerkezetű

gőzmozdonyait és gőzcséplő készülleteit.

járgányeséplő-készületeit és gabona-tisztító rostáit.



Szabad. Schlick-féle 2- és 3-vasú ekéit, mélyítő ekéit,

ered. Schlick- és Vidats-féle egyvasú ekéit, talajmivelő eszközeit, készít továbbá legujabb rendszerű s rendkívül czelszerű szerkezetű

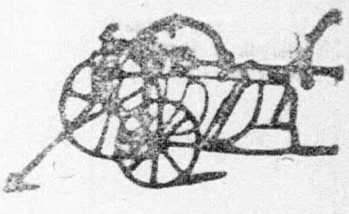
szabadalm. Schlick-féle „HÁLDÁS” és „BALANCE DRILL” sorbavető-gépeket; készletben vannak:

Szeckavágók, répvágók, répapázók, tengeri morzsolók, csöves tengeri darálók, szab. Jókay-féle „Hungaria” daráló-gépek

örlő-malmok, olajmalom-berendezések, ered. amerikai kévekötő- és marokrakó-arató-gépek és fűkaszálo-gépek.

Szállítható mezei vasutak ipari és gazdasági czélokra. Legolcsóbb árak. Előnyös fizetési feltételek.

Arjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve.





!! ECLAIR !! permetező

a szőlő és a burgonya peronosporája ellen az egyedüli biztos védekező eszköz.

Vermorel-féle francia gyártmány.

**Az összes permetező-
zők között a leg-
jobb.**

*Minden versenyen első
díjjal kitüntetve.*

Egy darab ára 21 frt.

(Eddigi bolti ára 25 frt.)

Csomagolás 50 kr.

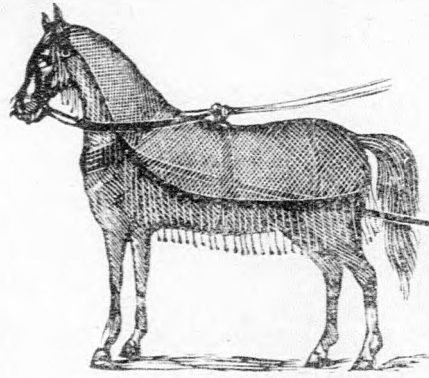
Megrendelések a kiadóhivatalhoz,
5 frt darabonkinti előleges beküldése mellett, intézendők.

A készlet korlátozott mennyiségű és
így mielőbbi megrendelés ajánlatos.



Mindennemű gazdasági kötélárúkat,

u. m.: lóistráng, kötőfék, ru-
dalókötél, kévekötőzsinórok, do-
hány - zsineget, gabnászakokat,
takaró- és vízmentes ponyvákat,
valamint **különlegessége-
ket** kocsizó lóhálók, tornaszerek
és függő ágyakból legjutányo-
sabbban ajánlanak

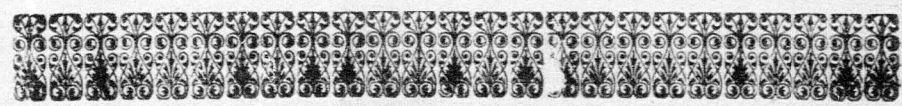


BLEIER és WEISZ

kötélgyárosok

BUDAPEST, Károly-körút 1. szám alatt (a Kerepesi-ut sarkán).

Ő cs. és kir. Fensége József főherceg ud- vari szállítója.	Alapított 1858-ban.	A Ferencz József-rend lovagja, az ar- éremkereszt tulajdonosa.
WALSER FERENCZ		
első magyar gép- és tűzoltószerek gyára, harang- és érczöntőde Budapesten, Rottenbiller-utca 66. sz.		
Készít: tűzfecskendőket, kertifecskendőket; templomharangokat, sza- hadalmazott forgatható veskórónával vagy fakórónával, vas-haranglábakat, melyek a tornyot a megrázkódítás ellen óvják; kutakat és szivattyúkat 10 frittól följebb; szagmentes árnyékszékeket 21 frittól följebb; fűrdő- kádakat és fűrdőkályhákat.		
Egyetlen magyar vízműépítő-vállalat.		
A készítményért teljes jótállás vállaltatik.		
Képes árjegyzékek és költségtervezetek díjmentesen küldetnek.		
Az 1885. évi országos kiállításon a nagy díszoklevéllel kitüntetve.		



Azurin a peronospora ellen.

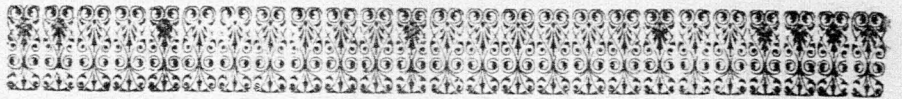
A nagyméltóságu földmívelési m. kir. ministerium magas megbízása folytán a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezete“ a peronospora-vész elleni védekezés céljaira az eddigi drága rézgálicz helyett a legalább háromszor olcsóbb

Azurint

hozza forgalomba.

Az „Azurin“ kilogrammja 1 frt 60 kr.,
ami elég 5 hl. vízre, vagyis egy kat. hold megpermetezésére. A
vizben rögtön és csapadék képzése nélkül oldódik s a perme-
tező eldugulását is elkerüljük. Megrendeléseket elfogad

a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezete“
Budapest (Köztelek).



Paraffa ojtáshoz alkalmas

kitünő minőségű, nem porhanyó 4 cm.
hosszu, 2 cm. vastag

Paraffa-dugókat

szállít, bármily mennyiségben 1000 drbot
3-10 frittal számítva ab Budapest.

A „Magyar Mezőgazdák Szövetkezete“

Budapest (Köztelek).

Sing
Wier

Conce

legjobb s le
mellett teme
gyárakból. Min
Superphos

F A S



Óvat k. széde
„Münzer & Co.“ cé
Münzer) Drohob

Gaz

istrángok, köt
hevederek, tör
Géptisztító-
cserkötő-
legjobb h

POL

Gazda

A behordás
berletbe és pedig
után egészen fölös
Ugyanitt új,
nált ponyvák, feh
Repcepony

N A

Egeresi g

Ajánlja: pá
fősz, chilisátrón
lom mellett.

A t. gazdák
vegyi vizsgálat n
gyát. Ily vegyi viz
talajminta és megj
gositással és részle

Budapest

Singer, Zweig & Co.

Wien, IX. I., Lichtensteinstasse 59,
(saját házában.)

Concentrált marhatrágya

egyedüli elárúsítása,

legjobb s legolcsóbb trágyaszertartalmának jótállása mellett **temesvári** és **aradi** kizárólagosan szabadalmazott gyárakból. Mindennemű mesterséges trágyaszerek raktára u. m.: **Superphosphát, csontliszt stb.** magyarországi elárúsítási iroda **Budapestben,**

FASSEL FRIGYES-nél

VII., Kertész-utca 44.



Kárpátkaszt-védjegy „Kaszás“
angol ezüstszalagból szállít tetszés szerinti hosszúságban egyesek és községeknek jótállás mellett!

Münzer és Társa Drohobycz (Galícia)

kizárólagos gyáriraktára Ausztria-Magyarország számára.
Ezen kaszák könnyűség, kétszeres keményítés, rugékonyság és élük miatt világbirtek. Egyszeri kikalapálás több-több napra elég. Egyszeri kielésítve 120 lépésig még a legkeményebb hegyi fűvet is lekaszálja. Kasza hossza 82 85 70 75 80 85 90 95 100 105 110 115 120.
Ára drbkint 1—105 110 120 130 140 150 160 170 185 2—220 ffrt.
A szétküldés postafordulattal történik készpénz vagy utánvét ellenében. Postabér 1 kaszáért 2-4 kr., ha legalább 10 drb vétetik. — Számtalan dícsérőlevél csatolva a küldeményhez.

Óvat a szédelőgőktől! Valódi Münzer kárpátkasza az, mely 1) egy Zöld etiquettet „Kaszás“ védjeggyel (pontosan fenti kép szerint) valamint Münzer & Co. cégét bevásároló mutat és 2) csak közvetlenül Münzer & Co. (előbb L. Münzer) Drohobycz Galícia útján vétetik meg. — Gazdák, kik megrendelést szeretnek, provizióban részesülnek.

Gazdasági kötélárúk

u. m.

strángok, kötőfékek, kocsi- és szénakötelek, hajó- és hajtó-kötelek, hevederek, tömlők, borszűrő-zsákok, sűrűsítési fonatok, finom kender. Géptisztító-kőc, keve-kötő fonalak, dohány-zsinegek, cserkötő- és zsákzsinegek, ezérnak, hálók, tornaeszközök stb. **legjobb hosszukendertől és legjutányosabb árban.**

POLLÁK SAMUEL-nél
SZEGED.

Árlistát kivanatra bérmentve.

Gazdáknak különös figyelmébe!

A behordási és esélési időnyre adok vízmentes takaróponyvát kölcsön-bérlésbe és pedig oly jutányos feltételek mellett, hogy a saját ponnyák megvétele után egészen fölösleges. Előjegyzések már most elfogadhatók.

Ugyanitt új, egy- és többször használt gabonás zsákok úgyszintén új és használt ponnyák, fehér, fekete vagy sárgák, csodálatos olcsó áron kaphatók. Repceponnyák rézgyűrűkkel 3 ffrt 20 és 4 ffrt 50 krért.

NAGEL ADOLF-nál

Budapest, Arany János-utca 10. szám.

Egeresi gipsz-, műtrágya- és vegyitermékek gyára.

KRAMER J.

Ajánlja: párolt csontliszt, szuperfoszfát, Thomas-salak, egeresi trágya-fosz, chilisalétrom és egyéb különleges műtrágya-termékeit szavatolt tartalom mellett.

A t. gazdaközönségnek rendelkezésére áll a gyár vegyészeti laboratoriuma is, mely vegyi vizsgálat nyomán megállapítja és javaslatba hozza az alkalmas műtrágyát. Ily vegyi vizsgálatokat a gyár díjmentesen eszközöl, szükséges hozzá 5 kiló talajminta és megjelölése annak, mi fog azon talajba vettetni. — Mindennemű felvilágosítással és részletes árjegyzékkel szívesen szolgál a gyár központi irodája:

Budapest, V. ker., Dorottya-utca 9. sz.

a hová a levelek és megrendelések intézendők.

KWIZDA

Korneuburgi állattáp-pora

lovak, szarvasmarhák és juhok számára.

Közel 40 év óta a legjobb eredményre használtatik a legjobb istállóban, étvágyhiány, rossz emésztés ellen, a tej javítására s a tehén bővebb tejelésére szolgáló szer; tetemesen előmozdítja az állatok természetes ellenállási képességét ragadós betegségeknek. — Ára 1 dobozzal 70 kr., 1/2 dobozzal 35 kr.

Csakis fenti védjeggyel ellátva a valódi, s kapható minden gyógyszerárban és drogueria-kereskedésben Ausztria-Magyarországon.

Naponta posta-szállítást küld a főraktáros

KWIZDA JÁN. FERENCZ

cs. és kir. osztrák és román királyi udvari szállító, kerületi gyógyszerész

II. **KORNEUBURGBAN, Bécs mellett.**

A kisbéri m. kir. állami ménesbirtok igazgatóságánál:

ősz borsó, montagne rozs és

ősz bükköny, biborhere vetőmag

tetszés szerinti mennyiségben

ELADÓ.

Legjobb órák.

Ajánlok **inga-órákat** 3 súlylyal 20 ffrtért. **Ébresztő-órákat** 4 forinrtért. Két évi jótállás.

Kizárólagosan csak valódi áru.

Vidéki megbízások gyorsan intézettek el. Javítások a vidékre elvállaltatnak.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Johann Gabriel

BÉCS,

XVI., Ottakring, Grundsteingasse 42.

Gazdaközönség figyelmébe!

Vízmentes takaróponnyák, kazal- és gabona-ponnyák, gabonaszákok,

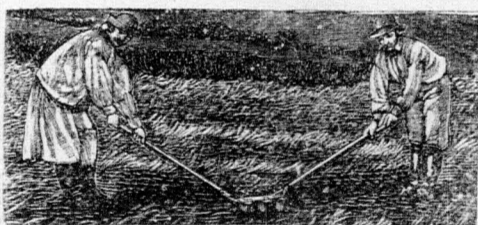
gépölaj, fedellemez, nedvesség elszigetelő lemez legjutányosabb árak mellett ajánl

SCHOTTOLA ERNŐ

BUDAPEST

Andrássy-ut (Foncière palota).

A szabadalmazott ÁSVÁNYI-féle



aranka-irtó eszköz

kizárólagos árusítója

Kiss Ernő Kolozsvártt.

Ára 35 forint.

Gazdaságoknak

ajánlunk a közelgő esélési évadhoz locomobilfűtésre kitűnően alkalmas

királdi akna és darabos szenet

a legjutányosabb árban minden állomásra szállítva.

Megrendelések intézendők a

Magyar általános kőszénbánya részvény-társulathoz

Budapest, V., bálvány-utca 8.

Kamánfalvi

magyar csemege-sajtot,

hazai készítmény, hasonnemű finom aromájában minden külföldi gyártmányhoz szállít a műnsingeni **báró Steiger számtartósága Szeptencz-Ujfalu, posta Nyitra-Ludány**, utánvétel mellett franco minden magyar posta-állomásra ládácskában, 8 drbbal darabja — circa 40 deka — 3 frt 60 krért, 4 drbbal 20 frt 20 krért úgy, mint jeles

groyer sajtot

circa 3—15 kilós téglákban kilóját 80 krért szintén utánvétel mellett franco minden magyar posta-állomásra.



Fény! Runge öntermelő gáz lámpái vakító fényű lángot szolgáltatnak. Minden lámpa önmaga termeli a szükséges gázt; s bármely pillanatban tetszés szerinti ponton függeszthető fel. Lámpaüveg nincs! Belső nincsen! Sem csövek sem semmi más készülék. Ezen láng felülmulja négy nagy petroleum-lámpának fényét. Különösen ajánlható:

Kertek, éttermek, utcák, építkezések, gyárak, kohók, sörfőzdék, vágóhidak, sütődék, vasutak, stb. kivilágítására. — Lámpák 3 frttől feljebb. Bronzozott próbálampák, a szükséges fejőanyaggal s csomagolással együtt 4 frt. utánvétel vagy a pénz előleges beküldése mellett. — Árjegyzékek ingyen és bérmentve.

LOUIS RUNGE, Berlin, Landsbergerstr. 9.

Blumenkranz Adolf

építő- és géplakatos.

BÉCS, II., Rembrandtstrasse 4.

Mindennemű

távírat- és telefon-berendezésekre

továbbá

biztosító zárral ellátott lakatokat,

valamint

valódi acél vasalókat. Angol árnyékszék-berendezéseket. Fentieknek pontos, valamint más szakmába vágó munkák kiszolgáltatására ajánlja magát.

Sajtkészítők számára.

A bécsi cs. kir. gazdasági vegyeszeti kísérleti állomás ellenőrzése alatt készítünk:

Sajt- (kenyér alakú) essenciát szabályszerűen erősen hatályos, tiszta kivonattal, különösen keresett. Sajt kenyér alakú poralakban (tiszta természeti sajt-kenyér).

Továbbá szállítunk általunk előállítva: Sajtszint, bécsi tiszta és különösen szindus. Vajsztint, bécsi extrafinom, erősen színező tisztaizú. Sajtkenődtől erős tartós szövetből előállítva bogszegélylyel svájci módra, többféle nagyságban.

Sajt-abcroncot puha- és keményfából, különféle nagyságban.

Sajtmérő (Käseschneifen) jávorfából két divato:alakban. Mérőhengert sajtkenyér mérésre skálával. Hőmérőt 2 fajban.

Hőlyagpapírt, vékonyat, vaj- és sajtsomagolóshoz. Staniozt, ólomment sajtcsomagolóshoz.

Árjegyzékek rendelkezésre állanak.

Wien, Eifler & Co.,

III., Hauptstrasse 17. Tejgazd.-segédanyag készítő.

SZIVATTYÚK

minden neme házi és nyilvános célokra a mezőgazdaság, építkezés és iparnál.

Ujdonság! a BOWER-BARFF-féle szabadalmazott inoxydálási módszer szerint, **inoxydált szivattyúk** rozsdá ellen védve.

W. GARWENS Wien, I., Wallfischgasse 14. sz.

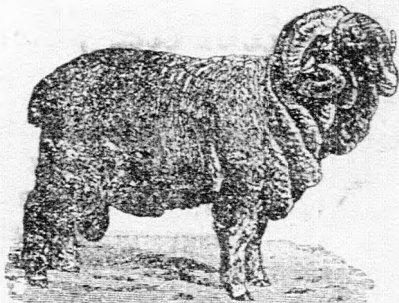
MÉRLEGEK,

legújabb javított rendszerű tízedes, százados és hidmérlegek fából és vasból, kereskedelmi, közlekedési, gyári, mezőgazdasági és ipari célokra.

Embermérlegek, mérlegek házi használatra mérlegek, Commandit-társaság szivattyú- és mérleggyártásra.

Tenyészkosok.

Rambouillet és német fésűsgyapjas kosok híres narkai- és Gross-varchovi vér. Berkshire és Yorkshire sertések jutányos áron eladóak. — Megrendeléseket Borzderes tehenekre, simmenthali üszökre és bikákra a legszigorubb feltételek mellett őszi szállításra elfogadják



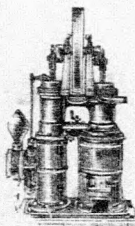
Duller és társa

a m. k. gazd. tanintézetek szállítói.

BUDAPEST, VII., szövetség-utca II. szám.

HEINRICH CELLERIN

Bécs, VI., Mollardgasse 31.



szállít: **önműködő vízi szivattyugépet** vizellátás végett, kertészeti, lakház, kutak és árkok tisztítására. Vizszállítás óránként 1800—2000 liter. Üzemeltetés egy napra 25—75 krajczár. — Tüzelés olyan, mint bármely közönséges szobakályhánál. teljes szivattyugép órányi körülbelül 1000 liter működésre berendezve, 300 frt. — Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Nagyban ismétlődőknek különös kedvezmény.

Budapestben 10 üvegen felül díjmentesen házhoz is szállítva.



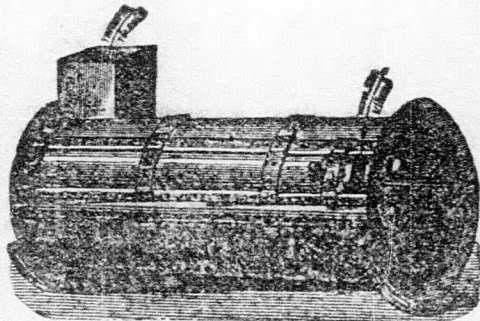
Kivitelképes kőbányai palaczk-sörök elismert legjobb minőség. Ládáikban 60 üvegenként csomagolva, minden irányban következő fajtákban küldetnek szét: Kiviteliszok-sör 10. — márciusi sör 10.50 — bajor sör barna 10.50 — kettős márcz. 11.50 — sör, sötét és világos udvari sör, a la Pilsen 11.50 — bak sör fekete 13. — Nagyban ismétlődőknek különös kedvezmény. Megrendelések kizárólagosan egyedül **BIEBER ANTAL**-hoz Budapest, Kerepesi-ut 6, intézendők.

Palaczkok visszaküldésénél: egy palaczk 8 kr., egy láda 1 frttal visszavéteket.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

GRAEPEL HUGÓ

szabadalm. lóhere-tokaszoló.



készülék, minden cséplő géphez alkalmazható. 25 százalékkal nagyobb munkaképesség mint bármely más készülék. Legkisebb szerkezet legolcsóbb árban

GRAEPEL HUGÓ gépgyárosnál, Budapestben.

V. Külső váci ut 46. sz. a. volt Brog's-féle gyár.

FISCO

Budapest
Karbolló
Creolinum
Kátrányfe
Kőfedelle
Faczemen
Arje

KNU

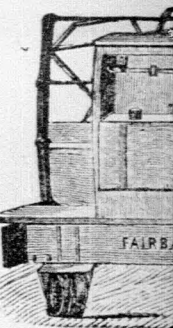
Budapest, V

központi-
szesz- és
szellőztet-
tyúk, vi

nemkülönböző
dékából nyert ga-
lékek létesítését
épületek

Tervek, költs
irányzatok

Legjobb m



zados m

Tartós
mint

Gaz

czélszerű

A jutányo
árainál n
költségei
részesül
központi
sal szintér

JO

Mindenütt legmagasabb díjakkal kitüntetve.

FISCHER ÉS HEIDLBERG

vegyészeti gyár.

Budapesten. Iroda: Arany János-utca 25.

Karbololeum dióbarna fátelítő szer, melynek használata által minden-nemű fa elpusztíthatlan tarósságot nyer.
Creolinum és annak fajai szá- és körömfájás ellen, valamint orvosi és házi célra leghatósabb fertőtlenítő szer.
Kátrányfestékek mindenféle színben zsindeletetők, bádog-, vas- és fa-tárgyak mázolására.
Kőfedéllemez olcsó, tartós és tűzbiztos fedési anyag gazdasági épületek számára.
Faczementtelők sok évi jótállással.

Arjegyzékek és utasítások ingyen és bérmentve.

KNUTH KÁROLY

mérnök és gyár s

Budapest, VII. ker., szövetség-utca 3 szám.

Eivallat:

központi-, viz-, lég- és gőzfűtések, lég-szesz- és vízvezetékek, csatornázások, szellőztetések, angol closetek, szivattyúk, vízerőművi emelőgépek stb.;

nemkülönbön köszén-, olaj- és petroleum válladékhól nyert gazok értékesítését célzó készülékek letesítését városok, indóházak, nagyobb épületek és gyarak számára.

Tervek, költségvetések, jövedelmi előirányzatok gyorsan készíttetnek.

Legjobb minőségű köagyg csövek raktáron.



A tavaszi vetéshez ajánlunk!

mindennemű

műtrágyákat

és pedig:

spodium- és csontsuperphosphatot, kénsavas ammoniák, káli, chillsalétrom, szarv- és csontliszteket szavatolt tartalommal a legjutányosabb árak mellett.

FIGYELMEZTETÉS. Az orsz. magyar gazdasági egyesület 1891. évben a különböző műtrágyagyárosoktól beérkezett műtrágya-ajánlatokat elbírálás alá vévén, mint legjutányosabbat a mi gyártmányunkat ajánlja, különösen kiemelve, hogy részünkről tisztán szerves anyagok szállítanak, melyek a legkitünőbb növényi tápszert szolgáltatják.

Arjegyzékekkel kívánatra készségeggel szolgálunk.

Első pesti spodium-, enyv-, műtrágya-, vegyi termények gyár részvény-társulat.

Központi iroda
Budapest, VI., váci-körut 31.

Bujánovics Sándor
elnök.

Zsákokat

bármely minőségben szállít olcsó gyári áron az

Első magyar jutafonó és szövő-

gyár részvény-társaság

BUDAPEST,
Béla-utca
2. sz.

A csász. és magy. kizár.



kir. és osztr. szabadalm.

Első Budapest-soroksári műtrágyagyár

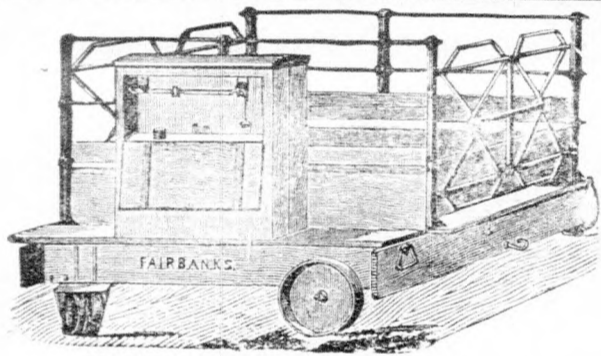
Mogyorósy L. J. és Stein

ajánl az őszi vetéshez: csontliszt- és fakal-superphosphatot, párolt csontlisztet, verlisztet, szaruliszt-chillsalétromot és Thomas-salakat szavatolt belérték mellett, nemkülönbön szárított sertéstrágyát, trágyafőzst, réz- és vasgáliczot a legelőbb árakon.

Minták és arjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Levelezések intézendők:

BUDAPEST, V. ker., Mérleg-utca 9. szám.



FAIRBANKS MÉRLEGEK

a legtökéletesebb mérlegszerkezetek.

A szabadalmazott Fairbanks-mérlegek szá-zados rendszerűek, tolósúlyos fémmérőkarral bírnak és **a hidra tett terhet minden ponton egyenlően mérlegelik.**

Tartósság, pontosság és könnyű kezelésüknél fogva ugy hazánkban mint a külföldön a legelső díjat nyert **legkitünőbb mérlegek.**

Gazdasági, szekér-, marha-, zsák- és raktári mérlegeinket

ezészerű és a célnak megfelelő szerkezetüknel fogva **különösen a gazdák, gazdaságok és uradalmak** részére a legmelegebben ajánlhatjuk.

A jutányos árakban, melyek sulyokkal számított jobb kivitelű **tizedes mérlegek** árainál nem magasabbak, a hitelesítés, csomagolás és loco vasutra való feladás költségei már befoglaltatnak. — **Gazdasági egyesületi tagok árkedvezményben részesülnek. Gyártásunk állami felügyelet alatt áll.** Megrendelések közvetlen központi irodánkhoz, Andrassy-ut 12, czimzendők. Arjegyzékekkel, felvilágosítás-sal szintén központi irodánk szolgál.

Osztr.-magy. FAIRBANKS-TÁRSASÁG
mérleg- és gépgyár

JOHN BLOCK

Budapest, Andrassy-út 12. — Gyár: Ujpest.



Csak mezőgazdák és a szakirodelem termé-
nyei, továbbá állást keresők és adók hirdetésmé-
nyei vételnek fele kedvezményes rovatban.

KIS HIRDETÉSEK.

Hirdetési ár 15 szóig 30 kr., ezen felül minden
szó 2 kr., feltűnő betűkkel 4 kr. Czim közlése-
ről minden beiktatásnál 30 kr. bélyegilleték.

Betöltendő állások.

Kezelőtiszt, elméletileg, főleg gyakorlatilag kép-
zett, egy 1500 holdas in-
tensívén kezelt, dohány-
terméssel is bíró birtok
kezelésére fölvetetik folyó
október 1-ére. Csaki-
olyanok pályázhatnak, kik
már ilyenmü birtok önálló
kezelését igazolni képesek.
Bizonyítványok másolat-
ban — melyek vissza nem
küldetnek — kéretnek
Tavassy Endre jegyző
mint megbízotthoz Fűr-re,
(Komárommegye, posta ál-
omás helyben, Fűrön).
919

Kertész, nő, de gyer-
mektelen, vagy kis csa-
ladu, ki a dízkertészet-
szaksz. és gyümölcster-
mészt is teljesen érti és
ezt bizonyítványokkal ig-
azolja, 1892. évi október
1-re felvetetik. Jelentkezés
másolati bizonyítványok-
kal — melyek vissza nem
küldetnek — Tavassy
Endre jegyzőnél, mint
megbízottal, Fűrön (Ko-
márommegye, posta-állo-
omás helyben, Fűrön).
920

Azonnali belépésre keres-
tetik egy 1886 évi gyakor-
lattal bíró nőtlen és eny-
es gazdasági segédtsízt,
keresztény, ki a magyar
és német nyelvet egy szá-
ban, mint írásban és szó-
ban, valamint a teljes
tejjgazdasági terén teljes
szakszmeretekkel bír és
jelenleg az első svájci
tejjgazdasági szakiskolá-
ban tartzkodik, megfe-
lelő állást keres. Beszél
és ír magyarul, franczián,
németül. (Czim a kiadóhi-
vatalban). 852

Kerestetik egy gyakor-
lattal és elméletileg kép-
zett egyén, 350 ft fizetés
és teljes ellátással egy
1100 holdas birtok keze-
lésére. Ajánlatok kéretnek
D. L. jegy alatt. 893

Egy okleveles, nőtlen, fia-
tal gazdatiszt, ki na-
gyobb uradalomban magá-
nak kellő gyakorlatot szer-
zett s ezen tényeket ok-
mányokkal igazolni
tudja, t. e. okt. hó 1-étől,
előleg előt is előnyös
feltételek mellett alkü-
lőzést nyer. Hol? meg-
mondja a kiadóhivatal.
896

Allást keresők.

keresztény fiatal ember, ki
már 4 év óta mint gazda-
sági irnok nagy bérletben
alkalmazva van, irnoki
állást keres. Szíves meg-
keresések „Jövő” czimen
a kiadóhivatalba kéretnek.
895

Gyakorlatilag képzett
gazdatiszt, kitűnő bizo-
nyítványokkal, magyar,
német, tót nyelvben, ke-
rekelemmel levelezés, és
súlyvételben jártas. Ön-
álló tiszti állást keres —
Czim a kiadóhivatalban.
918

**Gazdatiszti állást ke-
res** egy 25 évi gyakor-
lattal bíró 49 éves gazda,
izr. családapa, aki kitűnő
bizonyítványokkal és előkelő
budapesti uraktól való
ajánlatokkal rendelkezik.
Három havi próbaidőre,
csékely igényekkel, család
nélkül is elmenne s bizton
hiszi, hogy képességével,
szorgalmával, kötelezettség
tudásával és hűségével
hármely hitü uraság elé-
gedettségét is kivívja. Ma-
gyarul és németül jól és
szép írással levelez s be-
széli a legtöbb honi nyel-
vet. Szíves ajánlatok «W.
J.» czimen Blockner J.
hirdetési irodájához Buda-
pest, sűtő-utca 6. kéret-
nek. 912

Allást keres egy 27
éves nőtlen férfin, ki föld-
művelésiskolát s kerrel vég-
zett, 5 1/2 évi gyakorlattal
bír; jelenleg egy nagy
grófi birtokon van alkü-
lásban mint gazdasági
segédtsízt, beszél magyarul
s keveset németül; szép
írassal, könyvvezetés és a
gazdaság minden ágában
kellő jártassággal bír. —
Czim a kiadóhivatalban
«K.» jegy alatt. 894

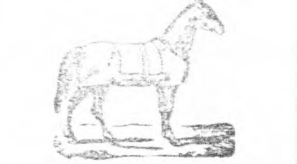
24 éves, reform vallásu,
svájci születésü és illető-
ségü, a keze helyi gazda-
sági tanintézetet jó siker-
rel végzett, egy évi gy-
akorlattal bíró gazda és
minősített gépkezelő, ki a
tejjgazdaság terén teljes
szakszmeretekkel bír és
jelenleg az első svájci
tejjgazdasági szakiskolá-
ban tartzkodik, megfe-
lelő állást keres. Beszél
és ír magyarul, franczián,
németül. (Czim a kiadóhi-
vatalban). 852

Szakképzett gazdatiszt,
41 éves, állást keres. Czim
«D.» alatt a kiadóhivatal-
ban. 913

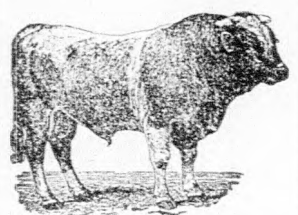
Termények.

Vetőmag-eladás.
A mezőgazdasági par rész-
vény-társaság Kaposvárott
árba hozsájt őszi borsó,
őszi búkköny (de Coulo-
mier) és (vicia villsa)
homok-búkköny magva-
kat. 909

Állatok.



Eladó lovak, következő
nyers 4 évesek, u. m. 1.
sötét barna pej, jegytelen
167 cm. magas, herélt. 2.
világos pej, csilaggal 161
cm. magas, herélt 3. sötét
pej, jegytelen 163 cm. ma-
gas, kancza. Mind a három
422. számú Ostregertő
származik. Áruk 800-600
-700 forint. Felvilágosítást
ad a kiadóhivatal. 295



Simmenthali bika, 3 1/2
éves, világos sárga, tarka,
egyik legjobb tenyészet-
ből, igen jó hágo, olesón
eladó. Felvilágosítást ad a
kiadóhivatal. 231



Kerestetik egy teljesen be-
tájitott s megbízható
vizsla, a mely szárazon
és vizen egyaránt appor-
tírozik s kifogástalanul
keres — és Hasenrein.
Ajánlatok kéretnek, az ár
kététele mellett, Leliner
Józsefhez Kakuusra, u. p.
Ujhartyán. 908

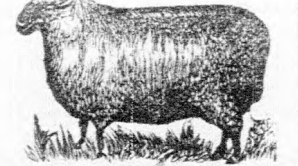


Fajbaromfi-eladás.
Megrendeléseket fogadok el
Plymouth-Rocks, Long-
shon, Brahma; sárga Coch-
in-China tyukokra, em-
deni libákra, Peking kac-
sáakra és bronz pulykákra.
Az állatok mind elsőren-
dők, tenyésztésre felette
alkalmasak. — Kérdező-
kérdezőkhez 5 kros levél-
bélyeg melléklendő. Meg-
rendelések és kérdező-ké-
rdezők G. G. jegy alatt a
kiadóhivatalhoz intéken-
dők. 882

Egy 14 markos, 7 éves
sárga ponnny, igen erős,
szelid, koc-isa tanítva, el-
adó, ára 200 ft. Felvilá-
gosítást nyújt a kiadó-
hivatal. 230



**Berkshire tisztavérü kan
és koca** malacz eladó
Berg M. báró jószágbérleté-
nél, Kapuvár. 819



217 darab ürü, 143 darab
anya, összesen 350 darab
javított birsa, párja 14
trt — eladó. Czim a ki-
adóhivatalban. 904

Eladó törzsjuhászat.
Csányi Ágoston ur Heves-
megye, pusztá-csányi bir-
tokán levő s mintegy 1500
darabból álló, fésüs gyap-
jas Rambouillette keresz-
tezésü és különféle kornu
és nemü törzsjuhászata
eladó. Értesítés a Gazda-
sági Intézőségnek kap-
lató. 884

Vegyések.

Prima Raffia háncs,
beszerethő a Magyar
Mezőgazdák Szövetkeze-
tenél. Ára métermázsán-
ként 52 frt. 853

M. kir. államvasutak.
77171/C.H. szám.

Hirdetmény.

(Belga-osztrák-magyar
vasuti kötelek.)
F. é. július 1-től további
intézkedésig a fenti köte-
lek 1887. évi július 1-től
érvényes II. rész, 2. füze-
tében foglalt osztályaru
és kivételes díjszabások
tételéhez az «A» rövidí-
tési táblázat alatti rövidí-
tési összegek hozzá-
adandók, továbbá a II.
rész, 2. füzetéhez kiadott
III. és IV. pótlékban fog-
lalt díjtételekhez a «C»
arólyam alatti árkelet-
pótlékok számítandók
hozzá.
Budapest, 1892. június
16-án.

A magy. kir. államvas-
utak a köteleki vasutak
nevében is.
(Utányomás nem díjazatik.)
Magyar kir. államvasutak.
Üzletvezetőség Miskolcz,
5755 III. számhoz.

Pályázati hirdetmény.

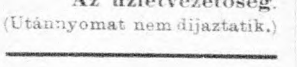
A magy. kir. államvas-
utak Fülék állomásán az
1892. évi október hó 1-én
megüre-edő v. néglői üz-
letnek ugyanazon időtől
számított három évi idő-
tartamra leendő bérlete
iránt, azaz 1895. évi szept.
hó 31-ig zennel nyilvános
pályázati hirdetmények.

Az 50 kros bélyeggel
és «Ajánlat a magy. kir.
államvasutak Fülék állo-
máán levő vendéglő üzle-
tére, 5755 sz. mhoz» fel-
íratlall ellátott, borítékba
zárt és lepecsételt, nem-
különb a kellő okmá-
nyokkal felszerelt ajánla-
tok 1892. évi augusztus-
hó 10-én déli 12 óráig a
m. kir. államvasutak mis-
kolczi üzletvezetősége tit-
kári hivataához posta ut-
ján térti vevény mellett
nyújtandók be. Bánatpénz
fejében 100, azaz eyszáz
o. é. forint készpénzben
vagy állami letételekre al-
kalmaz értékpapirokban a
nevezett ül. tveztetőség
gyűjtőpénztáránál Miskol-
czon, t. é. augusztus hó
9-én délelőtti 12 órá g le-
teendő.

A vendéglő bérletére
vonatkozó feltételek a ne-
vezett üzletvezetőség III.
forgalmi és keresk. osztá-
lyában (II. em.) a hivata-
los órák tartama alatt

megtekinthetők, miért is
az ajánlattevőktől feltéte-
leztetik, hogy a feltétele-
ket ismerik s azokat ma-
gukra nézve egész terje-
delmüben kötelezőknek
elfogadják.
A feltételektől eltérő
vagy a kitűzött határidőn
tul beérkezett ajánlatok
figyelembe vételni nem
fognak.

A magy. kir. államvas-
utak miskolczi üzletveze-
tősége fenntartja magának
a jogot, hogy az ajánlat-
tevők közül, tekintet nél-
kül az ajánlott bérösszegre,
szabadon választhasson.
Miskolcz, 1892. július hó
8-án.
Az üzletvezetőség.
(Utányomás nem díjazatik.)



Nyilvános mezőgazdasági vegykisérleti állomás.

Elvállal jutanyos díjak mel-
lett azonnali elintézésre ta-
laj-, viz-, mütrágya, takar-
mány-stb. vegyelemzéseket.
A kiállított leletek jogérvé-
nyesek.

Dr. TELBISZ JÁNOS
kir. keresk. törv. hit. vegyész
Budapest
VII., központi tejszarnok.

„AZURIN”

a peronospora ellen, valódi minőségben
nálam legolcsóbb, 1 kg gramm
csak 1 frt 50 kr.



SZÁVOSZT ALPHONS

magkereskedése és gazdasági cikkek
üzletében
Budapest, V., Arany János-utca 11. sz.
Ugyanott:
**Tarlórépamag, őszi búk-
köny, csibehúr, stb.**
Részletes árjegyzék kívánatra ingyen és bér-
mentve.

Korunk és közgazdasági lévedésai.

Irta: **Braun Ignác.**
Ára 2 frt.
E czim alatt megjelent
munka, a nemzetgazdaság
alapvető tanait öleli fel.
Tárgyalási modora kriti-
kai, fiziológiata, azaz a föld
mint egyedüli termelő erő
számbavétele szellemében
indul.
Művelt gazdáink nem
évezet nélkül fogják la-
pozgatni e munkát, mely a
földbirtokos osztály el-
utasíthatlan igényeinek
törvényhozási szabályozása
tervezetével is foglalkozik.
Megrendelhető a «Köz-
telek» kiadóhivatalánál, 2
frt beküldése mellett, 860

Fischer J.

csak gyári raktárban
BUJAPEST
Nagy-korona-utca 18. sz.
vízmentes ponyvak köl-
csön kaphatók. Ugyanott új
és egyszer használatban volt
vízmentes ponyvak jutányo-
san kaphatók. Repcepony-
vak darabonként a 3 frt
20 kr.

Gőzszántás.

Az általánosan mindenütt bevált Fowler-féle eredeti Compound gőzeke-mozdonyok és gőzszántási eszközök jelenleg általunk különböző nagyságban gyártatnak, úgy, hogy bármily terjedelmű gazdaságok a legjobb gőzeke-készletekkel láthatók el. Egyben gőzeke-mozdonyokat kívánatra, mint eddig, szintén gyártunk. Gyárunkból származó használt, de teljesen jó karba helyezett gőzeke-gépezetek alkalmasan olcsón eladóak. Legpontosabb kivételre elvállaljuk a tőlünk vett gőzeke-gépezetek javítását és az egyes alkatrészek pótszállítását. Gőzekeink számai felett kitűnő elismerésekkel rendelkezünk. Katalógusok, árjegyzékkel és a gőzművelési tárgyazó leírások kívánatra megküldetnek.

John Fowler & Co.

Budapest, V., váczi-körút 76. sz. a.

Hirdetések

felvétetnek

a kiadóhivatalban.

Kinek kell víz?

Olcsó önműködő vízvezeték-teljesítményű vízvezeték-berendezések készítése és szerelése mindenféle méretekben és mindenféle anyagokból.

KUNZ ANTAL gyáros

Mährisch-Weiskirchen, Pongos ajánlatok esetén díj- és bérmentes költségek elvállalásával szolgálunk.

Elektrotechnikai vállalatok mérnöki irodája

Bak és Schwarzenberg

elektrotechnikus gépészmérnök.

BUDAPEST, Teréz-körút 3. szám

elvállal mindennemű

villamvilágítási és erő-átviteli telepek

berendezését a legnagyobb távolságra, a világhírű Oerlikon-féle forzó áramu rendszer szerint. Ez a rendszer az 1891. évi frankfurti elektrotechnikai kiállítás alkalmával készítettett — 300 lóerőt 175 km. távolságra 88% munkasikerrel átvető — lauffrankfurti munka-átvivő-berendezés tanúsága szerint az újkor egyedüli, legjobban bevált, korszakot alkotó rendszerének bizonyult.

Akkumulátoros elektromos közúti vasutak Oerlikon-rendszer szerint.

Világkiállítás Paris 1889: elektrotechnikai „Grand Prix”

Laufer-Frankfurt 300 lóerő, 175 km távolságra 88% munkasikerrel

Alapított 1880.

A cs. és kir. szabadalmazott kufsteini portland-cement és vizálló mészgyár magyarországi főraktára.

Fősz. és építkezési anyagok raktára.

BERGEL ZSIGMOND

Budapest, VI. ker., Szondy-utca 9. sz.

Szappanos-anyagok, nemkülönböztetve műszaki- és mezőgazdasági cikkek gyári raktára:

Kékkő, oliva-gépolaj, hengerkenők, kocsikenőcs, kátrány, karbolineum, tetőpép, zsákok, vízmentes ponyvák stb. és minden e szakmába vágó cikkek. Gyári raktár: Vegyi festékekben, mázokban és kenczékben

Árjegyzékek stb. illusztrációknak szánt clichék előállítására szolgáló műtermet nyitott. Tervek és rajzok, xylographia, zinkographia, galvanoplastika, stereotypia stb. e szakba vágó mindennemű megrendelés legjobban,

Eduard Mathias Schuh
legújtanosabban és kellő gyorsasággal teljesítettik. Üzletfennállás 1885 óta.
BÉCS, VI., Gumpendorferstrasse 114/a XVIII., Czermakgasse 6.
Megrendelések és levelek kéretnek: VI. Gumpendorferstrasse 114. a.

Tarlórépamag és egyáltalán az összes most vethető magvak

legkitűnőbb minőségben kaphatók

MAUTHNER ÖDÖN magkereskedésében

Főüzlet: Andrassy-ut 23. BUDAPESTEN Fióküzlet: Koronaherczeg-utca 18.

Idei termésű mindennemű gazdasági magvak a legmagasabb napi áron vásároltatnak.

Hungaria könyvnyomda nyomása. Budapest váczi-körút 34.

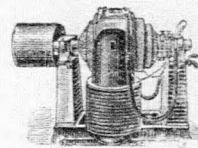
Első osztrák-magyar villamvilágítási és erőátviteli gyár.

EGGER B. és Társa.



BUDAPEST
VII., Huszár-utca
7. sz.

BÉCS
X., Simmeringer-
strasse 187/9.



Villamvilágítás, telefon, villámhárító, vasuti távirda stb.

A világhírű „Universal Transmitter” nevű mikrofon egyedül jogosított gyártói.

Költségvetések, árjegyzékek ingyen és bérmentve.

A kőolajfinomítógyár-részvénytársaság

Budapesten, V., Zrinyi-utca 4.

ajánlja elismert jó minőségű phosphorsavas

csontliszt-superphosphat műtrágyáját

jutányos feltételek mellett

Ismertető iratok kívánatra ingyen és bérmentve megküldetnek.

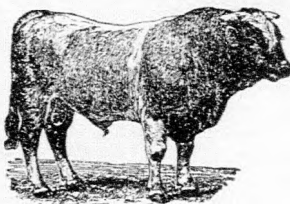
SZEGEDI KENDERFONÓ-GYÁR RÉSZE VÉNY-TÁRSASÁG.

Kötélárak gazdaságok részére.

létráng, kötőfék, marhakötél, kocsi- és széna-kötél, lóterhelő, ruhaszárító-ovábbá felhúzó-, csiga- és hajtó-kötelek, sodrony-kötelek, kendersizjak, bor-szűrőzsákok, tömlők.

Kéve-kötő fonalak, finom hosszú kender- és géptisztító-kőcz válogatott I-ső rendű kenderből kivételes jutányos áron kaphatók, a

Szegedi kenderfonó-gyár részvény-társaságnál.



Angolhus- valamint gyapjas tenyész-kosok. Poland-China hasas koczák és malacok. Mecklenburgi malacok istállómban Huszár-utca 10 szám, megtekinthetők.

Teheneket szállítok:

Borzderes hegyi	kis fajtát	175	frtjával
	» közép »	190	»
	» nagy »	220	»
Simmenthali	nagy fajtát	500	»
	» közép »	350	»
Évesborjúkat		190	»

PICK OSWALD

BUDAPEST, VII., Huszár-utca 10. szám.

Őszi vetés alá

konzervált hizómarha trágyát

zuzott és tégladarab állapotban 68%-nál több szerves anyaggal ajánl a

Nagyvárad Műtrágyagyár Részvény-társaság.

Ára 100 métermázsánként a Nagyvárad-velencei vasuti állomáshoz szállítva zuzott állapotban 160 frt, tégladarab állapotban 150 frt. — Zsákok külön számíttatnak és visszavételnek. — Megrendeléseket elfogad az Igazgatóság, vagy a «Gazdasági és Iparbank» Szt. László-tér.

Az országos

Egész évre

A mező

Negyedik nyatott törvény által kinevezte első és ez idő szerű tanácsk folyt le.

A magya sem tud felm oldalu megv tekintve a né törvényjavasl nak deklarált érett volna a közé való be

Ma már frázisszerűvé excellence föl másik két fő már oly rége évtizedében nek közepet nagyobb javi gazdaság elle tratív, rendőr latba, még elégítő, a kor tómaszkodik, nem lucus, a

Földmive a képviselő reméljük, hog yennyé válik lően türelmet daságnak és Ismertess vonatkozó el tozásokat, me Mindenek lanunk, mely első állaspon képviselőtről

A legelső ságokat óhajt ugyanazon, b tászkörrel, m csaié. Az els az 1887-iki a fejezve bizalm akcióképesse a bizottságok Meggyőző gazdatanácsok év óta tapaszt egyesületek me végbevinni, m

Minden

műtrá